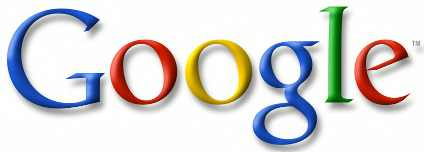

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

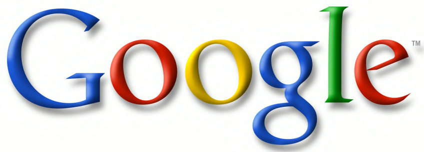
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

NIY

Oehlenschlaeger

Oehlenschlägers

Tragødier.

Niende Bind:

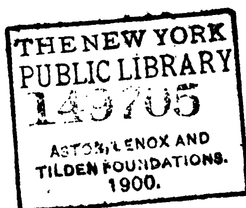
Dina.
Erik Glipping.

Kiøbenhavn, 1844.

Paa Forfatterens Forlag,

trykt hos J. D. Qvist, Bog- og Nodetrykker.

Badstuestræde Nr. 124.

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
149705
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS.
1900.

5601

Erik Glipping.

(1843).

Erik Glipping, Konge i Danmark.
Stig Andersøn, Marsk.
Ingeborg, hans Brud.
Thorald, hendes Morbroder.
Ranild Johnsøn, Kammermester.
Grev Jakob af Halland.
Jens Grand, Domprovst.
Gilbert, hans Famulus.
Reinmar von Zweter, Minnesanger.
Ridder Bengtsøn og
flere Sammensvorne.
Tvende Riddere i Stigs Følge.
Mechtildis, Stigs Husholderske.
En Hiulmand.
En Svend.
Thordis, Ingeborgs Amme.
Agnete, Krokone.
Krigsmænd og Munke.

Første Handling.

Kongshal i Viborg.

Kong Erik. Reinmar von Zweter.

Kongen.

Nu da, min unge, tydske Minnesanger!
Nu staaer Du i Danmark. Siig, hvad tykkes
Dig vel om dette stakkels Land, som Tydsken
Forvexler tidt med Finmark og med Lapland?
Ei sandt? her gaae vi ved Midsommerstid
Paa Iis, i Biørneskind paa Ulvejagt?
Og Sproget ligner Hyl af sultne Ravn.
Ei sandt?

Reinmar.

Hvis Eders Naade vilde havt mig
Til denne Tro, saa skulde først I ei
Mig lært det smukke Sprog. Jeg vover ei
Aldeles at forsvare mine Landsmænd;
Men slet saa galt er det dog heller ikke.
Galt nok! og ubegribeligt, hvordan
Et Naboland, — ved Sproget Broderland —
Er os saa lidt bekiendt.

Kongen.

Man skulde troe:
Det var Misundelse, min gode Sanger!
Hvis ei man vidste bedre. — Lyneborg!
Mark-Brandenborg — og Danmarks Blomsterøer!

Reinmar.

Kan ikke sammenlignes. Ganske vist!
Ei saae jeg Skov saa frodig som i Danmark.
Vel er her ingen Floder, intet Bierg;
Men Skoven staaer i Horizont som Field,
Og Havet — høitidsstort — er meer end Flod;
Det spiller Mester, krandser Øerne
Med Fiskeleier og med kiække Sømænd;
Det spalter Landet med en spøgfuld Harm,
For mere lifligt det at sammenføie.

Kongen.

See, Reinmar! Du est vorden mig en Ven:
Da jeg laa syg hos Otto, skulde døe,
Da qvægede Du troligt mig; Du var
Den Eneste, som græd for Erik Glipping,
Som for en Broder, i det Øieblik,
Den hvide Beenrad, alle Kongers Drot,
Mig trued med sin Lee. Det glemmer jeg
Dig aldrig.

Reinmar.

Gud skee Lov, Du nu er frisk,
Og staaer med kraftig Sundhed i dit Rige.

Kongen.

Hør nu, min Siæls Fortrolige! Du veed —
Du kiender mine Forhold her. — Jeg vender
Tilbage til en Viv, som vel ei elskes,
Men agtes høit. De søde Børn, hun gav mig,
Dem elsker jeg; — men Paven tvang mig til
At ægte Agnes.

Reinmar.

Ja, jeg veed det Herre!

Kongen.

I Krigen mellem Hertugen af Jylland
Og Holsteens Grever om vort Sønderjylland,
Der atter skulde vristes bort fra Danmark,
Jeg fangen blev. Min Moder frelste mig;
Urbanus, Paven, brød igien mig Lænken,
Og Markgrev Otto, først min Fangevogter,
Forvandled mildt sig til en Svigerfader. —
Hvad jeg har siden lidt af Herremænd
Og Munkene, hvis Vinger jeg vil stække,
Med den Fortælling har jeg tidt, min Ven!
Alt trættet Dig. — Jeg slap dog løs igien
Fra Guidos Band; men Præster, Herremænd
Til Døden hade mig, fordi Kong Erik
Ei være vil et Barn i Ledebaand
Af deres Indfald; ei vil lade Floden
Af Landets Melk og al den søde Honning
Af Landets Blomster fylde Deres Kar. —
Desuden — — men Du er saa streng — alvorlig —
Du høit fortiener min Fortrolighed, —
Men dog — i visse Ting —

(Afbrydende)

En anden Gang! —
Her vil jeg kun i Korthed giøre Dig
Bekiendt med tvende Mænd, Du snart vil see:
Min Kammermester Ranild Johnsøn Lange —
Og saa Marsk Stig.

Reinmar.

Du har omtalt dem begge
Som høist forskiellige.

Kongen.

Ja ja tilvisse!
Den Første: glat og slibrig som en Slange,

Med Slangens smukke Farver, Slangens Line,
Med Slangens yndige Bevægelser;
Og troløs, som det Hav der ruller Skum
Paa Stranden deiligt op i stille Veir;
Men skienker ogsaa stundom kostbart Rav.
Thi kløgtig er han, morsom, overgiven;
Og i min Ungdoms altfor vilde Tid
Tillisted han sig min Fortrolighed,
Og stod mig bi, tidt til min egen Skade.
Hans Omgang er en gammel hæslig Vane!
Det er ei let at slippe gamle Vaner. —
Den Anden — Stig — et Spøgelse fra Hrolfs,
Fra Harald Hildetands, fra Regnars Tid.
En Harniskskikkelse med Manden i,
Med Kæmpen i, stundum med Guden i;
Man veed ei ret, om Mimer eller Thor.
Men Stig har, seer Du vel, den slemme Feil,
At Alt han vil beherske, selv sin Konge;
Deri kan jeg nu ikke føie ham.
Jeg steds behandler ham som Ligemand,
Men det er nok ei for den stolte Stig.
En halv Snees Aar han leved meer end jeg,
Og dem beregner han sig til sin Fordeel,
Med Aagerrenter, som jeg ei kan yde.
Engang han reddet har mit Liv, mit Rige —
See, derfor taaler jeg hans Overmod.

Reinmar (i Tanker).

I Sandhed, høist forskiellige Naturer!

Kongen (smilende).

Hvor var Du, Reinmar, med din Tanke? Hverken
Hos Ranild eller Stig. — Mig synes dog,
Jeg ubeskaaren, ganske, kan fortiene
Min unge Vens Fortrolighed igien.
Hvi sukker Du, hvi fylder Graad dit Øie,
Naar Du Dig ene troer?

Reinmar.

Min Konge! nu
Er jeg i Danmark, skilt fra Fædrelandet,
Fra Hende, som jeg sukker for, ved Havet,
Der ruller Millioner bittre Taarer
Imellem mig og Adelheid. — Jeg flyede
Min Attraa, mine Fristelser; men aldrig
Undflyes min Veemod, Længsel og min Ømhed.
En gift Mands Hustru elsked jeg, min Konge!
See, derfor flygted jeg.

Kongen.

Fortroligheden
Fortiener Giengield. Mig det gaaet er
Omtrent som Dig, dog i en modsat Retning:
Som gift Mand saae jeg Hakons vene Datter
I Norge. Taaren rinder ogsaa salt
Som Bølge mellem mig og Ingeborg.
Skytshelgen har hun siden været mig;
Thi før jeg hende kiendte, var jeg daarlig
Og sandselig; — nu lærte jeg en Vellyst,
Meer ædel, end den vi med Dyret dele.
Min Elskovshøst blev Veemodsgraad, som din;
Dog gaaer det ikke mig saa godt som Dig.
Usalig Elskov saliggiør en Skiald,
Men Kongen lever i de Vaagnes Land,
Og der forstyrrer ofte Drømmen ham.
(Seer ud af Vinduet)
Men kommer ikke Ranild Johnsøn der?
Følg med mig i mit Kammer, unge Ven!
Og gaaer saa der! Jeg har ei Lyst endnu til
At giøre Dig bekiendt med denne Mand.
(De gaae.)

Ranild Johnsøn (kommer).

Der gik han med sin Yndling, — med den Ny!
Og nye Koste, veed man, feie bedst.

Skal denne Tydsker stikke Dansken ud?
En Minnesanger og saa blød som Vox,
Der sværmer kun for sit Poeteri.
Jeg hører, det er Mode nu i Tydskland; —
Forbinder sig ret godt med Elskovshandler.
De Fleste synge kun om røden Mund,
Om hviden Barm, om Skov og Nattergal,
Om natlige Besøg og Vægtervarsler.
Men denne Reinmar ligner jo en Klærk!
Han være skal saa from, han er saa ærbar.
Ifald han smitted Erik med sit Væsen?
Hvis Kongens Attraa fik en anden Kiæphest,
End den jeg er Staldmester for? Det gielder
En Prøve; man maa ikke tabe Modet.
En drøi Dyst har jeg denne Morgenstund
At overstaae; men den skal overstaaes
Jo før jo heller. Erik vil maaskee
Bortjage mig; men jeg gaaer ikke derfor.
Marsk Stig besøger ham idag, som jeg;
Den Tidende, som Marsken bringer Erik,
Bli'er mere bittert Æble ham at bide.
Og hidser Marsken først hans Lidenskab,
Saa har du vundet Spil, mit Rovestykke!

Kongen (kommer).

God Morgen, Ranild!

Ranild.

Hil os glade Danske!
Vi lykkeligt vor Konning har igien.

Kongen.

Du taler til mig, som jeg havde giort
Til Syden et Normannatog, og kom
Med Egeløv tilbage, seierkront.

Ranild.

Ja ja! med Livets friske Løv, med Seir.

Hvad tappreſt, ſtærkeſt Helt i Striden vover,
Hvad er det meer end Livet? Og er Fienden
Saa frygtelig ſom Døden ſelv? Den har —
Det veed vi — Eders Naade kæmpet mod
I fremmed Land.

Kongen.

Og mine Herremænd
Og Præſter græd. Ei ſandt?

Kanild.

Det veed jeg ikke;
Men Folket ſørged; det har meer at ſige.

Kongen.

Det klinger ſmukt!

Kanild.

Gud være lovet, at
Det klinger ei ſom Klokken ved Jer Grav.

Kongen.

Nu ja, jeg kom igien, her har I mig.
Lyſtreiſen faldt juſt ikke lyſtigt ud;
Men efter denne Sygdom føler jeg
Mig mere ſtærk, end før jeg havde den.
Hvor lider gamle Danmark? Har det ei
Havt Feber midlertid?

Kanild.

Her været har
Saa roligt, at jeg blot fortælle kan
Smaaeventyr, ſom der er ſkeet imens.

Kongen.

Og hvilke?

Kanild.

Herr Svend Graa blev ſlaaet ihiel
I Lundekirken af Herr Thule Vognſøn,
Fordi han havde jaget Thules Moder

Af Kirken ud fra den forgyldte Stol,
Ved Haaret hende slæbt paa Kirkegulvet.
Men hvorfor lod hun og sin Stol forgylde?
Man bør Forfængelighed ei vise, bør
Ei ægge Nogen til Misundelsen
I Herrens Huus.

Kongen.

Ha hvilke Riddersæder!

Ranild.

Det var en christelig Gudsdyrkelse! —
Saa har vi ogsaa havt en Bryllupsfærd,
Hvor det gik lystigt til, skiøndt uden Piber
Og Trommer; Værten selv var Spillemand:
Herr Ebbe Skammelsøn i Thy, trolovet
Med Adelheid, hvem — da han skulde reise
I fremmed Land, — han havde først betroet
Sin Broder Peder, — der forførte hende; —
Kom hiem paa Bryllupsdagen, dræbte Brud
Og Brudgom, saarede sin Fader hardt,
Og hug med Sværdet Haanden af sin Moder.

Kongen.

O tempora! o mores! — Landsforviist?

Ranild.

Det blev de strax. (Sagte) Men de gik ikke derfor.

Kongen.

Saa ringe Straf, slig Skaansomhed forfører
Til svar Forbrydelse.

Ranild (ligegyldig)

Man kan ei straffe
Dem haardere.

Kongen.

Desværre nei; jeg veed det.
Og Menneskeligheden vaander sig,
Fordi den ei har bedre —

Ranild
(falder ham i Talen med et undertrykt spodsk Smil)
Bøddelsværd?

Kongen (hæftig)
Ja, Ranild! Bøddelsværd; thi ene det
Formaaer at holde Morderkniv i Skeden.

Ranild
(bukker ærbødigt).
Retfærdighedens Sværd i Kongens Haand
Bør tugte som det faderlige Riis.

Kongen (bitter)
Medlidenhed med Ondskab, har jeg mærket,
Tidt findes netop i de kolde Hierter,
Som ikke røres af Uskyldigheden.

Ranild.
Er Eders Naade vred paa mig?

Kongen.
O nei! —
Du tager Dig dog ei deraf?

Ranild.
O nei! —
Jeg ønsker Lykke til den unge Ven,
Den Minnesanger, I har lagt Jer til
Paa Reisen.

Kongen (leer).
Er Du nidkiær?

Ranild.
Det just ikke;
Men Dyden, Eders Naade, være kan
Ret god, endskiøndt den ikke just er tydsk.

Kongen.
Jeg kan forsikkre Dig, den tydske Dyd
Er ikke meget bedre end den danske.

Ranild.

Ja saa er alting godt! saa vover jeg
At tilstaae reent ud, hvad I dog ret snart
Opdage vilde. — Jeg har solgt — I veed det —
Det Gods, I arved efter Testament
Af Oluf Tagesøn.

Kongen.

Jeg veed det nok,
Og længes meget efter Kiøbesummen.
Den tydske Reise kostet har endeel.

Ranild.

Nu Eders Naade strax erfare vil,
Hvorfor jeg ønsker — mild Retfærdighed.
Min Konge! — vi er alle Mennesker.

Kongen.

En stor Deel af os ikke det engang.

Ranild.

Selv Eders Naade, — tilgiv Dristigheden —
Uagtet alle kongelige Dyder —
Har, eller dog har havt sit ømme Sted,
Naar Hun, som, efter Paris Dom, var skiønnest
Af hedenske Gudinder, smilte til Jer.

Kongen.

Jeg haaber mig befriet fra denne Feil.

Ranild.

Og jeg, som Eders Naade taer til Mønster
I alle Ting, i Lyst saavel som Mørkt,
Jeg haaber ogsaa at befries fra min.
Desværre — det er ikke skeet endnu;
Og Hun paa Kuglen, hun med Flaggerhaaret,
Har med de diævleblændte Tærninger
Igien forført mig.

Kongen.

Du har dog vel aldrig
Spilt Kiøbesummen bort?

Ranild.

Hvad hielper det
At dølge, hvad for Dagen kommer dog? —
Jo, Herre! jo jeg har; hver Hvid. — Det var
Min sidste Synd; men den var ogsaa størst.
I er en christen Drot; som Christen bør
Om Næstens Bedring I ei plat fortvivle.
Hvis I har lært at være haard i Tydskland,
Og finder I min Daad — urimelig —
(Thi jeg har ikke lært endnu at rime)
Saa skiæld mig ud, slaae, spark mig, jag mig bort!
Hvad skeet er, kan ei giøres om. Men I
Bortjager Eders bedste Ven i mig.
Og undgaae kan I let at tabe meer
Ved mig: betro mig Ingenting herefter!
Saa spiller jeg det heller ikke bort.

Kongen.

Ifald Du troer, — hvad altfor tidt er skeet, —
At slippe bort med Spøg, saa feiler Du.
En saadan bundløs Uforskammenhed
Tilgiver jeg Dig aldrig. Gaa din Vei!
Og lad Dig meer ei see for mine Øine,
Hvis ikke Du vil hænges som en Tyv.

Ranild.

Jeg kiender Eders Sindelag, Herr Konge!
I vilde gierne være streng, hvis Hiertet
Tillod Jer det. Og Lystigheden, Herre!
I Eders Hal, hvor bliver den vel af,
Naar Ranild Johnsøn Lange reent er borte,
Som veed i Alt at træffe Kongens Smag?
Og Jagten! hvordan vil den smage Jer,
Naar Ranild meer ei blæser i sit Horn?

Kongen (opbragt).

Bort, Uforskammede! hvis ikke jeg
Forgriber mig paa Dig.

Ranild
(seer ud af Vinduet og siger sagte)

Der kommer Stig,
Min værste Fiende, men min Redningsmand
Tak! Tak, Marsk Stig! Den Bitterurt, Du bringer,
Skal vorde mig en kraftig Lægedom.
(Bukker dybt for Kongen og gaaer).

Marsk Stig (kommer og hilser Kongen).

Jeg kan ei sige Dig, Kong Erik, hvor
Det glædte mig, at see det Syn.

Kongen.

Hvad Syn?

Stig.

Ranild, som en forkiælet Skiødehund,
Der har forseet sig, jaget ud af Hallen,
Slukøret, loggrende med Halen end.
Dog kasted han til mig sit lumske Blik,
Som om han gierne havde bidt mig, hvis
Han havde vovet det.

Kongen.

Det er for galt!
Den Skiælm har skilt mig ved den hele Sum,
Som Oluf Tagesøn mig efterlod.

Stig.

Tak Gud, ifald Du slipper ham saa let.

Kongen.

Ei meer om ham!

Stig.

Vær hilset, ædle Konge!
Af Dannemænd, og vær forsikkret om,
Vi glædes ved at eie Dig igien,
Og over at den brandenborgske Feber

Har ei formaaet at vaske Sundhedsrosen
Af Eriks Kinder.

Kongen.

Jeg forkiølte mig
Paa en Turnering.

Stig.

Og hvad vilde Du
Paa den Turnering, med Forlov at spørge,
Som dog foragter Tidens Drengestreger?

Kongen.

Man kan ei reent forandre Skik og Brug.

Stig.

En Konge, Helt, bestemmer Skik og Brug.

Kongen.

Her i mit Rige skal ei Ridderne,
Som Slaver, Gladiatorer, Giøglere,
Hinanden slaae ihiel til Folkets Morskab.
Det lover jeg Dig.

Stig.

Det er altid Noget.
Du veed, jeg holder med Dig i at ave
Vor Herrestand, skiøndt selv en Herremand
Af gammel Byrd, saa god som nogen Danskes;
Og det fornøier mig at have Ahner —
Hvad Tydsken kalder det — fra Hedenold;
Forstaae mig: store, virkelige Helte.
Thi det forslaaer kun lidt, at Pergamentet
Fortæller om din Ætfa'er, at han solgte
Sin Gaard i gamle Dage, at han døde,
At Sønnen risted ham en Runesteen,
At han var yndet, pyntet ved et Hof,
At riig han giorde sig som Bondeplager. —
Men Tiden, som fordærver alle Ting,
Fordærver ogsaa Hiertet for det Store.

Kongen (leer).

Man skulde troe, Du var ei Christen, Stig!
Naar man Dig hører skiende saa paa Tiden,
Og rose Hedenskabet. Fædrene,
Tilstaae det, var dog blodige Barbarer.

Stig.

Barbarer var de; men dog Mænd, og frie,
Og kraftige, og vidste hvad de vilde.
Hvad er vi nu? Den Dyd, som Christendommen
Os skulde lære: Menneskeligheden,
Den kiende vi ei mere til end før;
Men svage, lumske har os Munken giort.
Før kæmped vi mod fremmed Folkefærd,
Udbredte Nordens Roes og Ære, Sprog
Og Sæder overalt; — nu! sammenskrumpne —
En Haandfuld Land! og i den Smule Land
Bekæmpe Kongesønnerne hverandre
Hvert Dieblik, saasnart en Fader døer,
Og slaaes om Stumperne, som sultne Ravne
Paa Marken om et Aadsel.

Kongen.

Trælletiden
Jeg ønsker ei igien.

Stig.

Nu giør man Bonden
Til værre Træl end før.

Kongen.

Det skal ei skee,
Saasandt jeg er en Konge. Kæmpe vil jeg
Mod Herrestandens, Geistlighedens Vold,
Og bringe Ret og Skiel og Lov i Landet.
Kiøbstæderne fik alt en Birkeret,
Ved „Rigets Ret og Dele" jeg indskrænked
Min egen Myndighed.

Stig.

Stol paa Marsk Stig!
Som ærlig Undersaat jeg staaer Dig bi.

Kongen.

At eengang reddede Du mig Liv og Rige.

Stig.

Jeg giør det gierne anden, tredie Gang,
Hvis Du behøver det.

Kongen
(trykker hans Haand).

Tak, Tak, min Ven!

Stig.

Nu, Erik, est Du vorden moden Mand,
Fornuftig, sædelig; tilgiv mig, at
Jeg taler reent ud. Hvis jeg ikke giør det,
Saa faaer Du aldrig det at vide; men
En Konge trænger dog imellem til
At høre Sandhed.

Kongen (leer).

Tal Du Sandhed kun!
Jeg har ei længe skriftet. Siden Guido
I Band mig satte, blev det Skrifteri
Hos hans Haandlanger mig betænkeligt.

Stig.

Hver har sin svage Side; min — jeg veed det —
Er Stolthed; — din — var Sandselighed, Erik!
Med denne Higen efter med dit Øie
Hvert Qvindehierte til din Siæl at angle,
Med disse altfor løse Meninger
Om Ærbarhed og sædelige Forhold,
Har Du Dig giort en mægtig Hoben Fiender.
Jeg veed jo nok, at det er Tidens Mode,
At hele Frankrigs Ridderskare lefler,
At Tydsklands Abekatte giør det efter,

2*

At i Provence ved en corte d'amore
Selv Dronninger har præsideert, som lod
Bevise høit i offentlig Forsamling:
At Mand og Hustru ei kan elske ret
Hinanden; at Skiørlevnet er nødvendigt,
Hvor noget sieldent Stort og Skiønt skal trives.
Jeg veed det nok.

Kongen.

Din Dadel traf med Ret;
Men rigtigt, Stig, betoned Du dit Var;
Thi der er megen Forskiel, veed Du nok,
Paa Var og Er.

Stig.

Den Forskiel glæder mig.

Kongen.

Een Følelse jeg giemmer, som bevarer
Mod Fristelserne. Kald det Sværmeri,
Hvad helst Du vil; men dette Sværmeri
Er mig meer mægtigt end det Virkelige.
Min Glæde lever i min Phantasie:
Erindringen for mig er Nutid — Fremtid.
Den Vene, som ei vorde kan min Viv,
Som Engel i min Drøm min Tanke leder.

Stig.

Jeg tilstaaer Dig, Du taler i et Sprog,
Som jeg aldeles ei forstaaer. Slig Sværmen
Mig forekommer ørkesløs og svag.
Nei, Herre! hverken Grækland eller Rom
Brød sig om Sligt; og selv Valhallas Freia
Var ingen Sværmerske.

Kongen.

Hun græd dog Guld
For Odur.

Stig.

Han var hendes Ægtemand,
Og det var hans Utroskab hun begræd.

Kongen.

Huldsalig Elskov giennemstraaler Oldtids
Kulsorte Skyer med sit Maaneskin.

Stig.

Vi har det smukke Sagn om unge Folk,
Hvis kiælne Lidenskab i Livets Vaar
Henrev dem til ynkværdig Undergang.
Mig har det ogsaa rørt, men aldrig har jeg
Beundret det som noget Stort og Godt,
Til Efterligning værdigt. Nu, jeg veed det,
Nu leges der med dette Føleri,
Man hidser sig til det, som anden Galskab.

Kongen.

Og har Du aldrig hyldet Kiærlighed?

Stig.

Fordi jeg aldrig vilde hylde den,
Saalidt som Vellyst, Herre!

Kongen.

Saadan fyldte
Du firti Aar.

Stig.

Du mener: det er Tid
At vorde Mand engang? Jeg tænker: Mand
Har jeg beviist mig.

Kongen.

Ægtemand!

Stig.

Det vil
Jeg ogsaa være. Ungdomstiden bør
Ei gantes bort og ikke drømmes bort;
Men har jeg saaet og harvet, vil jeg høste.

Jeg har ei arvet mine Fædres Borg,
For ubeboet at lade Hallen tieldes
Af Spindevæv og dækkes kun af Støv,
Som en Begravelse, hvor gamle Minder
I Krogen stande, som Ligkisterne.
Nei, Hannen bringer Hunnen til sin Rede;
Og saa skal ogsaa snart en trofast Viv
Mig giøre Borgen liflig, skiænke Sønner
Og Døttre, der forplante kan min Æt.

Kongen.

Jeg ønsker Dig til Lykke! Har Du valgt?

Stig.

Ja, Herre! Mens Du var i Brandenborg,
Var jeg i Norge hos Kong Erik. Han
Er Dig hengiven, Du har Ven i ham.
Og uden Selvroes — Noget har vel jeg
Bidraget dertil.

Kongen.

Hvis Du var hos Erik,
Saa tænker jeg, det var som Rigets Marsk
Og til mit Riges Fordeel.

Stig.

Ganske vist!
Jeg kom som Marsk og gik igien som Brudgom.

Kongen (forfærdet).

Hvis Brudgom?

Stig.

Ingeborgs, Kong Eriks Frænkes.

Kongen.

Umuligt, Stig! Hun er endnu et Barn.

Stig.

Det var hun dengang Du besøgte Norge;
Da var hun tretten Aar, nu sexten Aar.

Kongen.

Nei, nei, Marsk Stig, Du har ei hende valgt,
Ei Ingeborg.

Stig (rolig).

Saa hedder hun.
Vælg hvem
Du vil forresten paa den vide Jord!
Kun ikke Hende! Hvis Du hende vælger,
Er det et Spil af Ondskabs værste Diævel,
For at neddrage begge vore Siæle
Til Helvede.

Stig.

Min skal han ikke drage. —
Fy skam Dig, Erik! Taler Du som Mand?

Kongen.

Og saadan tør Du tale til din Konge?

Stig.

Tilgiv mig! Ingen hører os; her taler
Kun Mennesket til Mennesket. Jeg mener
Det ærligt. — Vel jeg vidste, Du har været
Hos Erik; ogsaa spøgte man deroppe
Med, at Du kunde lide Ingeborg,
Og Pigen Dig; — men, som Du siger selv —
Hun var et Barn, og Spøgen Børneleg. —
Nu er hun min, min Brud; jeg er din Marsk;
Du siger, at jeg reddet har dit Liv;
Jeg tænker, at Du under mig en Hustru.

Kongen.

Du kolde Siæl! som spotter og foragter
Den bedste Gnist der er i Mennesket;
Du, som kan nøies med en Gaaseurt,
Du eie vil den yndeligste Rose?
Fortiener Ingeborg ei Kiærlighed?
Du Daare! som foragter den, som veed ei

Hvad Elskov er! Hvad hæver Mennesket
Til Gud, høit over Jordens usle Støv,
Om ei Begeistringen? Ak! din Forstand!
Arbeidsomhed og Dygtighed og Mod!
Hvad er din Styrke vel mod Dyrets Styrke?
Og har det ei Forstand saavel som Du?
Er det kun Drift hos Bæveren, at bygge
Sig Hytte, Bien Celle, Fuglen Rede, —
Hvad er da vor Forstand meer end en Drift,
En Skiærv, som os Naturen meddeelt har,
Til tarvelige Livsfornødenhed?
Men Kiærligheden, — den er ingen Gave,
Som os Naturen gav; den give vi
Naturen, — den er al vor Eiendom.
Og denne Anelse, Du kalder Sværmen,
Er Siælens Vinger op til Evigheden;
Den er Gudsdyrkelse. Thi hvo som elsker
Det Skiønne, elsker Gud. For Gud er hvad
Han skabte Skiønt. Det var hans Hensigt med det,
Det var hans Fryd. Han trænger ikke til
Din usle Kraft og til din Trællestræben.

Stig (rolig).

Naar Kongen er beruust — en ærlig Ruus
Bør ikke dadles, — sømmer sig hans Mænd,
Som mærke det, lig Sem og Japhet, Herre!
At dække med Ærbødighedens Kaabe
Hans Tilstand. — Det vil Stig nu ogsaa giøre.
Vær sikker paa: han skal ei blotte Dig.
Og hvad Du ønsker glemt, det skal han glemme.
Og ærlig tro skal han forsvare Dig
Mod dine Fiender; mod udvortes Fiender;
Men — den indvortes maa Du selv bekæmpe. —
Guds Fred! — Jeg drager til min Borg, mit Hiem.
Naar Du behøver mig og kalder mig,
Saa kommer jeg.

Kongen.

Nei aldrig skal Du komme;
Thi aldrig vil jeg kalde Dig.

Stig.

Guds Fred!
(Gaaer.)

Kongen (ene).

Saaledes var det meent! Saadan udretter
Han Ærinder i Norge for sin Konge?
Godt, Stig! Godt! Du skal faae din Arbeidsløn.

En Smaadreng kommer.

Kongen.

Hvad vil Du?

Smaadrengen.

Eders Naade—Ranild Johnsøn —

Kongen.

Er han ei borte? Lad ham komme strax!
(Smaadrengen gaaer.)

Kongen.

Ha Ranild, Ranild! jeg har giort Dig Uret.
En ussel Pengesum frastial Du mig,
Derfor fortørnes jeg? foragter Dig?
Fordi Du er en lystig Ødeland,
Der dog i Alt Dig retter efter mig,
Ærbødighed som Undersaat mig viser,
Og morer mig, og offrer mig din Tid,
Din Iver. — Du er falsk? Hvad siger det?
Naar jeg den kiender, er din Falskhed ærlig;
Men denne kolde Røvers stolte Trods
Forbittrer meer kun med sin Ærlighed.

Ranild
(kommer ydmyg).

Tilgiv mig, Eders Naade! Sidstegang
Jeg maatte tale med min Konge; maatte,

Saa farligt som det er, mig selv anklage
For værre Gierning end den forrige,
Hvorved I blev saa yderlig fortørnet.
Men — skeet er skeet, og kan ei giøres om.

Kongen.

Hvad er der skeet? Jeg er saa vant alt til
Fornærmelser og Uforskammenhed,
At Intet meer anfægter mig.

Ranild.

Min Konge
Forbittredes, fordi jeg bort har spillet
En mig betroet, ei ringe, Pengesum;
Det var alt halsløs Gierning, jeg tilstaaer det!
Men hvad jeg nu bekiender, det er værre:
Jeg har i Kongens Navn anholdt et Skib,
Og ladet en uskyldig Reisende
Bortføre til det faste Taarn i Skoven;
Hvor ganske det nu kommer an paa Kongen,
Om han vil atter slippe Fangen løs.

Kongen.

Hvad vil Du sige med din Gaadetale?
Med tillidsfulde Smil anklager Du
Dig for en Livsforbrydelse?

Ranild.

Døm selv!
Min skiønne Fange — det er Ingeborg,
Kong Hakons Datter, der til Danmark kom
At holde Bryllup med Stig Andersøn.
Du har mig hædret med Fortrolighed;
Jeg vidste, hvor det vilde smertet Dig,
At see den Vene som en Andens Viv;
At aldrig Du dit Minde vilde give
Til dette Ægteskab; at Fremtidslivet
Da vilde været spilt og plettet Dig,

Hvis ved dit Hof Du daglig skulde see
Den elskte Qvinde, tvinge Dig til Ro,
I Dronningens Nærværelse, mens dybt
I Hiertet Nidkiærhedens Hugorm gnaved.
Det vidste jeg, og voved — Heltedaaden.
Ja, Heltedaad! thi vredes Du, min Konge!
Saa hakker Ravnen Ranilds Lig paa Hiulet
Om otte Dage; men bifaldes jeg,
Da vrister Du det Høieste Du skatter
Af Marskens Arm, og Ingeborg er din.

Kongen
(omfavner ham).

Min Redningsmand! jeg takker Dig. Ja ja,
Selv, Stig! Du Ophav er til denne Daad.
Beskeden var din Konge traadt tilbage
Fra Livets bedste Glæder, haabed at
De mægtige Cheruber Tid og Rum,
Med deres brede mørkebrune Vinger,
Ham skulde fierne fra sit Savn, sin Længsel,
Og dulme denne Qval med Vingens Vift; —
Men Lidenskabens Tøiler har Du løst! —
Jeg seer den elskte Mø paa Vraget hist,
Og redder hende paa den sikkre Bielke.

Ranild.

Ja Herre, ja! Det var en pommersk Bielke.

Kongen.

Hvorledes fik Du hende? Blot ved Magt?
Og Stig endnu har intet Nys om Tingen?

Ranild.

Han venter daglig paa sin Hiertenskiær,
Som Thorald skulde bringe ned fra Norge.

Kongen.

Hvi fulgte Bruden ikke med sin Brudgom?

Ranild.

Han hykled Omhu, Herre, for dit Liv;

Og da han hørte, Du var syg i Tydskland,
Saa skyndte han sig hiem fra Brud og Bryllup.

Kongen.

Det var dog smukt af ham, det var dog ærligt.

Ranild.

Med andre Ord: han vilde fiske strax
I oprørt Vand; — thi dersom Du var død,
Formoded han, blev der saa stor Forvirring,
At egen Eiendom og eget Embed
I Fare stod. — Thi overlod han Thorald,
Morbroderen, at bringe Bruden hid. —
Det hørte jeg, og lod Svend Haldorsøn,
Som man kan stole paa, en tapper Sømand,
Gaae med et vendisk Skib, han havde kapret,
At møde som Sørøver Thoralds Skib.
Han entred Skibet, tog den skiønne Fange;
Ved Midnat lagde han igien til Jylland,
Og hun blev bragt i Taarnet. Ingen veed,
At hun er her, at Du har hende reddet.

Kongen.

Jeg maa beundre denne Dristighed;
Og jeg begriber ikke, Ranild Johnsøn!
Hvor Nogen kan beskylde Dig for Feighed.
Godt Stig! — Sørøver vil jeg ikke være;
Men Du skal heller ikke røve hende.
Hun var i din og i sin Frændes Vold,
I Fangetaarnet er hun atter fri, —
Der selv bestemmer Ingeborg sin Skiæbne.
(Gaaer.)

Ranild (ene).

Hvor Nogen kan beskylde mig for Feighed? —
Man nødes stundum til at vorde kiæk,
Af bare Rædsel for at være bange! — —

Pral nu, Marsk Stig! kun med dit pure Guld
Du hamler dog ei op med mig. — Du troer,
At Guld er mere tungt end Bly? Vel sandt!
Men een Ting glemmer Du, min stolte Fiende:
At jeg har mere Bly, end Du har Guld!

(Gaaer.)

Anden Handling.

En Hal i Stig Andersøns Borg.

Marsk Stig. Grev Jakob af Halland. Mechthildis.

Stig
(til Mechtildis)

Jeg takker Dig, min gode, gamle Moder! —
Ja ja, Grev Jakob! denne Dannequinde
Kan vel fortiene Modernavn af mig;
Thi siden mig Forældrene bortdøde,
Var hun mig i den øde, tomme Borg,
I deres Sted; — og naar jeg vendte hiem,
Var hun den Aand, som mig besiælte Hallen. —
Jeg holder meget af det Gamle, veed Du,
Derfor er mig Mechtildis kiær.

Mechtildis.

Hvad vil Du
Da med det Ny? Hvad skal Du giftes for?
Har det ei Tid endnu?

Stig.

Du er saa rask
Og rørig end paa dine tre og firs,
At reent Du glemmer Andres Alder. Jeg
Er fyrgetyve.

Mechtildis.

Er Du fyrgetyve? —
Umuligt! Lad mig see —
(Tæller paa Fingrene)
Astrid døde
Tolv hundred — efter Christi Byrd — og firti —
Og sex.

Stig.

Og det er firti Aar nu siden.

Mechtildis.

Er
Det muligt? — Herregud, hvor Tiden gaaer!
Den ene Dag aldeles som den anden;
Ret som et Kar, der staaer hvor Regnen falder:
Kun Dryp i Dryp, en lille Draabe hvergang,
Og før man veed deraf er Karret fuldt.

Grev Jakob.

Ja det er gamle Qvinders Verdenskrønike!

Stig.

Forsynd Dig ei imod min gode Huusalf!
Selv er jeg meget for at færdes, veed Du,
At tegne Livet med forskielligt Mærke;
Men det aldeles Uforandrede
Har i sin stille Ringhed noget Stort,
Som Helten selv maa agte. — Tidt naar jeg
I Hallen staaer og seer den lille Blomst
I Loftet, — tænker jeg: Hvor Meget har
Forandret sig, mens Du stod uforandret.

Jakob.

Ei, det er Sværmeri!

Stig (smiler).

Du godt forstaaer Dig
Paa Sværmeri! Det er, aldeles modsat,
En klar Opfatning af det Virkelige. —

Ja ja, Mechtildis! Skeet er Skeet; nu faaer Du
En yndig, venlig Frue her i Huset.
Vær ikke nidkiær! Jeg forsikkrer Dig,
Hun holde vil af Dig saa godt som jeg,
Og rette sig i mange Ting, min Moder!
Ret villig efter Dig.

Mechtildis.

Jo bild mig det ind!
Nei, nu er gamle Deige reent tilovers.

(Gaaer rystende paa Hovedet.)

Jakob.

Nu altsaa, Stig, faaer Du da Bryllup; det
Vil sige: Heltelivets Jordefærd;
Som altid, naar en Mand slaaer sig til Ro.
Nu hænges Hielm og Skiold og Spyd og Sværd
Hen i Rustkammeret kun for at ruste.
Men Kiøkkenkiedlen, den vil skinne blank!

Stig (leer).

Som Ræven taler Du om Rønnebærret,
Der var for suurt, fordi det hang for høit.
Thi havde Du ei gierne giftet Dig,
Hvis Jomfru Mettelil ei gaaet var
I Kloster?

Jakob (hidsig).

Riv mig ikke Saaret op!
Det huldner, brænder, skiøndt det ikke bløder.
Derfor jeg ogsaa takker Erik Glipping!
Thi ved sit Lefleri fik den Forræder
Den svage Mø forført til Kiærlighed;
Og da hun ham ei kunde faae til Mand,
Saa vendte hun mig Ryg og gik i Kloster.

Stig.

Tak Du din Gud!

Jakob.

Skal Gud jeg takke derfor?

Stig.

At ei Du fik en Viv, som Dig forsmaa'de.
Hvor kan Du elske Den, som Dig forsmaaer?

Jakob.

Jeg elske hende? nei, jeg hader hende;
Men mere Ham, som skilte mig ved Brud
Og lang Tid ved min Eiendom, mit Halland.

Stig.

Nu har Du Halland!

Jakob.

Erik fandt sig i
Tilsidst, hvad han ei længer kunde hindre;
Men hvis jeg glemmer ham hans Nidingsværk,
Saa skienke Gud mig ingen Salighed.

Stig.

Hvad vil Du da?

Jakob.

Blodhævn!

Stig.

Bestandig Blodhævn!
Troer Du, at Blodhævn skiænker Salighed?

Jakob.

Nu saa maa gierne Diævelen mig hente. —
Erik er kommen hiem, han stoler blind
Paa Landets Ro, han haaber Ilden slukt,
Som ulmer under Asken, — ha vidt feilet!
Det vrimler her af Fiender, som kun vente
Paa Leilighed. — Han sætter vel sit Haab
Især til Dig; thi Du forsvarer ham
Jo altid.

Stig.

Erik er min Konge, Jakob!
Helt har han viist sig med, saagodt som vi.
I Grunden er han en elskværdig Mand.
Hans Lidenskaber og hans Hiertes Svaghed
Har spilt ham mangt et Puds og skilt ham ved
Heel mangen Ven. Du siger, at han stoler
Paa Venskabet til mig? Vidt feilet, Jakob!
Nu er han ogsaa vred paa mig, og har
Forviist mig fra sit Hof og fra sit Aasyn.

Jakob (leer).

Fortæl mig ikke meer! Jeg veed det Alt.

Stig.

Du veed det Alt?

Jakob.

Og jeg veed meer end det.
(Tager en Daggert af sit Belte).
Seer Du den Daggert, Stig?

Stig.

Et deiligt Vaaben.

Jakob.

Den skal Du støde selv i Eriks Bryst!

Stig.

Dit vilde Væsen er mig høist imod.

Mechtildis

(kommer hurtigt).

Naa! nu begynde Løierne. Der kommer
Morbroderen. Det undrer mig, han ei
Har Bruden med. Jeg gidder ikke høre ham!
(Gaaer.)

Thorald kommer.

Stig

(gaaer ham imøde og omfavner ham).

Min ædle Maag! Saa bringer Du mig da
Mit Hiertes Kiæreste?

Thorald
(dybt bedrøvet).
Stig Andersøn!
Du er en Mand, det har Du ofte viist. —

Stig (forbauset).
Fortvivlelsen fordreier dine Træk
Og bæver i din Røst. Hvor er min Brud?
Hvor er min Ingeborg?

Thorald.
Hvor er hun? Ha
Spørg Vinden ad, der bovner i det Seil,
Der skiller hende fra vor Kiærlighed.

Grev Jakob
(vugger smilende Daggerten i sin Haand).
Det lille Staal skal standse Vindens Magt.

Thorald.
Et Røverskib i Kattegat os mødte,
Fuldt af Formummede. Vi stred som Løver;
Men Mængden overvælded os tilsidst,
Og Høvdingen fratog mig Ingeborg.
Saasnart han hende fik, forlod han Skibet
Og heised Seil, og brat forsvandt i Mørket.
Nu ravnemørke Nat er i min Siæl.

Jakob.
Jeg Thorald traf paa Stranden, stum fortvivlet
Men stumme Folk, som ei har Talens Brug,
Tidt tale godt ved Tegn. Det giorde Thorald.

Stig.
Saa stands engang dit hierteløse Spøg!
Hvor kan Du spøge nu, da dine Venner
Er grændseløs ulykkelige?

Jakob.
Har
Jeg ikke sagt: Jeg har en Hexedaggert?

Stig.

Hvad vil Du sige med din Hexedaggert?

Thorald.

Den vristed jeg fra Røverhøvdingen.
Maaskee paa Spor os bringer dette Vaaben.
Grev Jakob loe, da jeg ham viste den.

Stig.

Han altid leer, naar det gaaer ilde til.

Jakob.

Som Fanden, ikkesandt? Du mig fornærmer
Paa ingenmaade, Stig, med dette Navn.
Jeg stolt er af, ifald jeg ligner Fanden.
Det er et fløgtigt Hoved.

Stig (utaalmodig).

Hiertet duer
Kun ei i ham.

Jakob.

Og heller ei i mig!
Men der er Nisser, veed Du, onde Nisser,
Der hielpe tidt af Lune Folk, som de
Har faaet kiær, skiøndt Takken kun er slet.

Stig.

Hvad vil Du sige med dit Drilleri?
Opirr mig ei! Jeg slaaer ei gierne til,
Men rammer hvor jeg slaaer, det veed Du!

Jakob.

Godt!
Ram Den, der har fortient det, som har skilt
Nu ogsaa Dig ved elsket Fæstemø;
Ram Erik Glipping!

Stig.

Erik skulde, troer Du —
Ha Gud og Mænd! Det stemmer altfor godt
Med hvad han sagde mig.

Jakob.

Hvad sagde han?

Stig.

At al hans Lykke hang ved Ingeborg,
At han forbød mig dette Giftermaal.

Jakob.

Fortræfligt! — Og en ham hengiven Røver
Som kaldet kommer, snapper hende bort,
Og bringer hende skyndeligst — til ham.

Stig.

Det kan jeg aldrig troe om Kónning Erik.

Jakob.

Det skal Du heller ikke. Troen gielder
Kun om hvad egenlig man ikke veed; —
Men at Kong Erik røvet har din Brud,
Derpaa faaer snart Du soleklart Beviis.

Stig.

Hvor er Beviset?

Jakob.

Her i denne Daggert.
Du veed, Svend Haldorsøn, beslægtet med
Den falske Ranild Johnsøn, er en Mand
Ei uden Tapperhed, men uden Ære;
Hvad snart erfares skal. Han sælger tidt
Sin Tapperhed til den Høistbydende.
Mig har han ogsaa solgt den til engang,
Og jeg betalte ham med denne Daggert,
Af sieldent Værd; thi Hialtet prydet er
Med Guld og Ædelstene, som Du seer.

Stig.

Og det er den, som Thorald vristet har
Af en formummet Røvers Haand?

Thorald.

Ha,
Der gaaer et Lys mig op i dette Mørke.

Stig.

Vogt Dig, at ei det bli'er en Lygtemand!
Svend færdes tidt i Orlog, ligger daglig
Paa Jagt mod Venden hist i Østresaltet.
Hvo veed, om ikke selv han mistet har,
Hvad Thorald vristed af en Røvers Haand.

Jakob.

I Forgaars drak han Øl og Miød hos mig,
Aldeles rolig — Daggerten i Beltet!
(Til Stig)
Gaaer ogsaa Lys i Mørket op for Dig?

Stig.

Nei, Jakob! nei, der slukte Du mit Lys!
Thi dersom Kongen har bortrøvet hende,
Hvorledes findes hun da vel igien?
Ha Ulyksalige! da var det bedre,
Hvis evig Nat indhyllede din Skam.

Jakob.

Det giør mig ondt for Dig, min gode Stig!
At reent din Huuslighed gaaer op i Røg.
Du er en sund, fuldblodig, kraftig Mand,
Net skabt til end fuldtop at nyde Livet. —
Paa denne Jord er to Slags Helte, Stig!
Til stærk Bedrift oplagte beggeto:
Een bygger op, den Anden river ned;
Hvis ikke dette Spil fandt Sted i Verden,
Saa havde Tiden intet at bestille. —
Mig har Naturen udentvivl bestemt
Til sidste Slags; skiøndt jeg er Greve født,
Og Arving til et ikke lidet Land,
Forholdt Dankongen mig langtid min Ret;

Og da jeg vilde giftes, røved Erik
Mig ogsaa Bruden. — Nu, det er det samme!
Al Glæden kan han dog ei røve mig. —
Vel trivedes jeg ikke; jeg er gusten,
Hult ligge Dinene mig i mit Hoved;
Dog lyne de mig end, som Tordenskyer;
Og magert fletter Senen sig om Armen,
Men tykt begroet med Haar og haard som Jern.
Min Fryd, min Livets Lyst — er Hævnens Fryd!
Jeg siger Dig: hvis Erik jeg kan fælde,
Da drak ei Valhals Helte sødere Miød;
Og som en Rose skal min Eftervaar
Da spire frem paa Graven af hans Liig!

Stig.

Og nu Du hverver — til din Lige mig?

Jakob.

Nei, Skiæbnen hverver Dig, den gamle Graaskiæg.
Jeg veed, man havde meget travlt igaar
I Bøgeskoven ved det gamle Taarn;
Mig bæres for, at Ingeborg er der.
Did ile vi med en bevæbnet Flok,
Indbanke Døren med vor Øxehammer,
Og redde Dig din Brud. Og har vi hende,
Saa veed vi hvad vi har at handle meer.

Stig.

Og findes hun — tilintetgiort, vanæret?

Jakob.

Hvad er det mere da? Den Qvinde kun
Et Værktøi blier i Hævnens Haand, for Dig
At vise Glipping i sit rette Lys.

Stig
(seer sig bedrøvet om).

Skialm Hvides Hiem! Du gamle Helteborg,
Hvor Asker Rygs, hvor Axels Fod har traadt,

Du havde prydet Dig til Fredens Fest!
Og alt paa Veien vandre Spillemænd,
Med Giger, Piber og med Strængeleg,
For Herremandens Bryllupsdag at feire!
I Kirken sættes store Lys paa Altret,
Og Stolestaderne har Egnens Møer
Med grønne Løv og friske Roser smykt.
Mit Vaabenskiold! din hvide Stierne skulde
Nu lyse for mig som en Aftenstierne,
Til Vederlag for Morgenstiernens Tab —
Ha falske Haab! paa Nattens Himmel rulled
Dit Blus, klart som en Maane; men forsvandt
Saa brat som Drengens Sæbeboble brister.
Dog — hvad er min Usalighed mod Hendes!
Mit hede Blod blier Iis ved denne Tanke;
Men brat til Ild forvandles Blodet atter.

(Til Grev Jakob)

Kom! kom, min Vredesengel med din Daggert! —
Dog, Erik Glipping! endnu vil jeg tvivle,
Før jeg foragter, — før jeg straffer Dig.

(Han iler ud, de Andre følge ham).

Taarnet i Skoven.

En hvælvet øde Hal, men smykt med Blomster og Løvværk. I Baggrunden Døren til et Sovekammer; i Forgrunden, til en af Siderne Indgangen, med en Jerndør.

Ingeborg. Thordis (paa en Stol, halv besvimet.)

Ingeborg
(beskieftiget med at hielpe hende).

Er det nu bedre, Thordis?

Thordis
(kommer til sig selv igien).

Ak, min Jomfru!
Jer Godhed og Nedladenhed er mig

I Lægemidlers Sted og livner op
De sunkne Kræfter.

(Staaer op)

Hvo, som saae os her,
Vel skulde troe, at I var Herskerinden
Og stakkels Thordis Tærnen?

Ingeborg.

Græd Du kun!
Man siger jo, at Graaden letter Hiertet,
Som Aareladningen naar man er syg.
Jeg veed det af Erfaring ei; thi jeg
Har, Gud skee Lov, bestandig været frisk.
En kiærlig Taare græd jeg ogsaa stundom.
Man kalder slig en Taare kostbar Perle;
Saa bør den og som Perlen være sielden,
At ei den tabe skal i sin Værdi.

Thordis

(seer sig om).

Gud! hvilket Opholdsted.

Ingeborg.

Nu — Fængslet er
Dog ei saa hæsligt som det kunde være.
Man seer, at Røveren er høvisk.

Thordis.

Høvisk?
Fordi det Afskum er en Jomfrurøver.
Derom er ingen Tvivl, han sælger os;
Han gaaer til Blaaland giennem Niørfasund;
Vi seer ei Norge meer, ei Danmarks Land.

Ingeborg.

Endnu har vi ei Niørfasundet naaet,
Dertil var Reisen altfor kort. Jeg tænker,
Vi er i Venden paa en slavisk Kyst.

Thordis.

Ja paa en slavisk Kyst, som stakkels Slaver.

Ingeborg.

Men kiære Thordis, brug dog din Forstand!
Hvorfor, troer Du, har Manden stiaalet os?

Thordis.

Hvorfor? for at vi sælges skal for Penge.
At sige Du! Mig faaer han Intet for;
Hengivenheden til mit gode Herskab,
Den gielder Intet i en Nidings Øine.
Men Du!

Ingeborg.

Ved mig han troer at vinde Guld?

Thordis.

Deri har han vist ei forregnet sig.

Ingeborg.

Men Røveren vil dog vel sælge mig
Til Den, som ham betaler meest?

Thordis.

Naturligt!

Ingeborg.

Og vil min Frænde, Norges Konning, ei
Betale, troer Du, for sin Frænke meer
End hver en Anden?

Thordis.

Hvis kun ei vi komme
Til Blaaland. Der er Guld og Ædelstene
Saa hyppige, som Jern og Flint i Norge.

Ingeborg.

Jeg Dig forsikkrer, vi er langt fra Blaaland.
Vel kan af Vindvet ud man ikke see,
Det bygget er for høit —

Thordis.

Med sorte Stænger!

Ingeborg.

Men Nattergalene den hele Nat
Har slaaet uden for i Skoven nærved,
Saa neppe jeg har havt et Öie lukt.
Jeg har ei hørt dem før, men slutter mig
Dog til, at det maa være Nattergale.

Thordis.

Ak nu jeg heller hører Uglen tude;
Thi Uglen holder med mig i min Nød,
Den Anden spotter mig med sine Triller.

Ingeborg.

Skiend ikke paa den stakkels Nattergal!
Hvad kan den for, at Du er fangen? — Stille!
Der kommer Nogen.

Ranild Johnson kommer igiennem Jerndøren.

Ranild
(meget høflig og venlig).

Er det tilladt mig
At hilse paa min skiønne Fange?

Ingeborg
(stolt og kold).

Jer
Det altsaa var, som røved mig!

Ranild (smilende).

Dertil
Kan svares Nei og Ja. Thi — det var mig,
Og egenlig var det dog ikke mig.

Ingeborg
(til Thordis)

Seer Du? Vi er endnu ei komne langt,
Det er en Danske.

(Til Ranild)

Veed I vel, hvis Brud,

Hvis Datter I har ranet? Røver I
Fra egne Landsmænd?

Ranild.

Ak, min gode Jomfru!
Frænder er Frænder værst.

Ingeborg.

I leer deraf?

Ranild.

Og Jomfru Ingeborg vil ogsaa lee.

Ingeborg.

I kiender mig?

Ranild.

Af Rygtet kun. Hvordan
Befinder sig Kong Erik, Eders Fætter?

Ingeborg.

Hvis han vor Skiæbne vidste, var os nær,
Da vilde sikkert I Jer snart befinde
Særdeles ilde.

Ranild.

Han er vred med Ret;
Men Eders Vrede jeg begriber ei.
Før I var fangen, var I Fange, nu
Er I som Fange fri.

Ingeborg.

Stands denne Spasen.
Tal Alvor, om I kan.

Ranild.

I tvivler stærkt
Om mine Kræfter. Dengang har I Ret;
Thi Alvor, Jomfru! kan jeg ikke tale.

Ingeborg.

I seer ei heller munter ud.

Ranild.

Jeg tænkte,

Spøg var Beviis paa Munterhed.

Ingeborg.

Den sunde!

Ranild.

Maaskee vil det engang fortryde Jer,
At I har haanet Eders Redningsmand.

Kong Erik
(træder utaalmodig ind).

Nok af den flaue Spas, hvad Frøkenen
Med Rette kalder den. Lad selv mig tale!
Gak Du tilside!

Ranild (sagte).

Utaknemlighed
Er Verdens Løn. (høit) Ja prøv nu selv, min Konge!
(Gaaer.)

Ingeborg
(slaaer forundret Hænderne sammen).

Kong Erik!

Kongen
(kiærlig, men forlegen).

Ingeborg!

Ingeborg (mørk).

I Eders Vold?

Kongen.

Nei, Eriks Magt kun redder dig fra Vold.

Ingeborg.

I taler ogsaa Gaader? — Thordis! jeg
Begynder fast at svimle nu som Du.

Kongen.

Nei ingen Gaader, Ingeborg! kun een,
Een hellig Gaade: Kiærligheden selv.

Ingeborg.

Hvorledes kommer jeg i dette Fængsel?

Kongen.

Hvorledes blev Marsk Stig din Fæstemand?

Ingeborg.

Med min, min Frændes kongelige Villie.

Kongen.

Jeg kiender nok din fromme Lydighed.

Ingeborg.

Hvorledes kommer jeg i dette Taarn?

Kongen.

Først svar Du mig! thi jeg har Hiertets Ret:
Har Du ei elsket mig, og svor Du ei,
Da Du til Afsked skiænkte mig det første,
Det søde Kys: Du vilde være tro?

Ingeborg.

Ja! være tro — det vil jeg netop være!

Kongen.

Mig tro!

Ingeborg.

Jer tro? Er I ei Ægtemand?

Kongen.

Det var jeg alt dengang Du elskte mig.

Ingeborg.

Jeg var et Barn endnu; jeg elskte Jer
Som Alt, hvad der mig venligt kom imøde;
Men det var ikke Ret af Jer, at daare
Barns Uerfarenhed med kiærlig Tale.
Med kiælent Øie kasted I et Frøkorn
Af Ukrud i en ufordærvet Siæl;
Held mig, at da jeg kom til ret Forstand,
Jeg selv har luget det af Hiertet ud.

Kongen.

Og dette Frøkorn, som Du kalder Ukrud,
Det blev min Siæls uvisnelige Rose.

Ingeborg.

I blev mig altid kiær, men som en Ven;
Og har I nu ved en uædel Daad
Forspilt mit Venskab og min Agtelse,
Saa har I knust mit Hierte.

Kongen.

Held mig, Held!
Jeg har ei, Ingeborg, dit Hierte tabt.

Ingeborg.

Nei, hvorfor skal I ogsaa tabe det?
Naar I er snild og naar I handler vakkert,
Saa glemme vi den første Daarlighed.
Jeg var et Barn, og jeg har ladt mig sige,
At Mænd i slige Ting bli'er kænge Børn.
Men siig mig nu: hvor er jeg?

Kongen.

Først siig mig
Oprigtig, om Du elsker Stig?

Ingeborg (misfornøiet).

Det Ord
Forstaaer i Verden man paa mange Maader
Hvad I for tre Aar siden Elskov kaldte —
Det Drømmeri, den Slags Henrykkelse
Jeg føler ei for Stig, han ei for mig.

Kongen.

Og blot med kold Forstand Du ægter ham,
Fordi Du kold beundrer ham som Mand?

Ingeborg (fornærmet).

Og er Beundringen da kold? Og er
Man kold, fordi man ikke brænder heed?

Kongen (spodsk).
Hvad finder Du elskværdigt hos din Stig?

Ingeborg (fortørnet).
O Meget, hvad jeg finder ei hos Jer.
Den blode Følelse, der rev mig hen
Som Glut paa tretten Aar, den smager mig
Ei længer nu. — Langt mere vakker er I
End Stig; at sige, naar man sammenligner
Det Vakkre hos en Mand med Qvindeskiønhed;
Men Stig er Mand.

Kongen (stolt).
Ved Himlen og min Ære,
Det har jeg ogsaa viist mig. Spørg ham selv!

Ingeborg.
Har I for ham og Verden det beviist,
Viis mig det ogsaa! — Har I ei en Hustru
Som elsker Jer, og søde kiære Børn?
(Venlig igien)
Saa vær for dem en Fader og en Mand,
En Danerkonge, suk ei meer som Yngling!
(Bedrøvet)
Men ak, desværre! hvad jeg beder om,
Er Raad, der kom for seent. Jeg forudseer
Den hele Rædsel. I har bortført mig,
Marsk Stig tilgiver ei Fornærmelsen.
Et Stik i Hiertet gav I Eders Rige,
Der træffer Eder selv med Undergang.

Kongen
(pludselig i en anden Stemning, som han søger at skiule).
Du feiler, Ingeborg! En selsom Magt
Har Du havt over mig, fra jeg Dig saae,
Den øver Du endnu. Den Sandhedsrøst,
Som jeg foragted, af en Anden hørt,
Faaer i din skiønne Mund en dobbelt Vægt. —

Da først jeg saae Dig, da forvandled Du
Mig til en Elsker, — nu — Du mig helbreder
For Kiærligheden; — og det netop, troer jeg,
Fordi jeg har Dig end saa saare kiær. —
Vel, Ingeborg, drag til din Ægtemand!

Ingeborg.

Men I har røvet mig; det glemmer Stig
Jer aldrig.

Kongen.

Ikke jeg! Jeg ikke selv.
En listig Hofmand, som mig vilde tækkes,
Har udført Daaden paa sin egen Haand.
Jeg bifaldt Handlingen, da den var skeet,
Fordi jeg troede, Du var tvungen til
Det Valg Du selv har giort.

Ingeborg.

Ha det var ædelt!
Elskværdig var I før, det er I end.

Kongen (afsides)

Forelsket var jeg før, men ikke meer.

(Høit)

Farvel! Tilgiv uoverlagte Skridt!
Reis lykkelig og glem mig! — Det er let.
Ifald Du kan, formild din Stig imod mig,
Din Fætter! det til Gavn er for os Alle.
Pak dine Sager sammen! Sikkert Leide
Skal bringe Dig til Marskens Borg.

Ingeborg.

Nu er
I vred paa mig.

Kongen (afbrydende)

Nei, ved min Krone! Nei.
Men — har hinanden man ei meer at sige,
Saa tier man.

Ingeborg.

Velan, jeg tier, Herre!

(Hilser ham ærbødigt og gaaer.)

Kongen (alene).

Hvor sær forandret blev jeg dog med Eet!
Det var, som om et Slør blev draget bort,
Hvorunder Hverdagsting forskiønnedes.
Ha Stig! Du havde Ret, jeg vil ei sværme.
Endt Eventyret er. (Kalder) Kom, Ranild Johnsøn!

Ranild kommer.

Kongen (misfornøiet).

Det var et daarligt Indfald, som saa tidt,
At Du forførte mig til denne Daad;
Et meget daarligt Indfald, siger jeg Dig!
Men jeg vil ei alene staae til Skamme:
Skam træffe Den, Forargelsen kom fra.
Bring strax til Marsken hiem Fru Ingeborg!
Vær Leide selv til Hest med dine Svende!
Røgt vel mit Ærind, eller frygt min Vrede!

(Gaaer.)

Ranild (alene).

Hans Naade mig behandler som en Bold,
Der spilles med og kastes efter Lune; —
Det faa være! — men Hans Naade mig
Behandler som en Træl og som en Hund.
Snart foser han, snart kysser han og klapper. —

(Grubler.)

Hvis der var mindste Haab om Fremtidsheld
Hos Erik, blev jeg dog endnu hos ham;
Men Erik synger paa det sidste Vers, —
Og falder Taarnet, falder ogsaa Vægtren,
Der boer i Kronen, hvor Veirhanen piber. —
Stig Andersøn er ei af bløden Leer,

Der giver efter for hvert Fingertryk;
Han er en sleben Kniv med dobbelt Ægg,
Og griber man om Bladet, ei om Skaftet,
Saa skiærer man sig. Det gaaer aldrig godt
Med dette Eventyr, som nu det ender;
Og hører Stig, jeg var Opfinderen,
Gaaer det mig værst. — Og jeg skal bringe hende?
Udsættes for hans første Hidsighed? —
En Løgn er her nødvendig, som du indseer,
Samvittighed! Jeg haaber ei, du kommer
Enfoldig med de gamle, længstforslidte
Indvendinger.

Ingeborg kommer tilbage med **Thordis**; den Sidste har en Bylt under Armen.

Ingeborg
(med tvungen Munterhed til Ranild og et giennemtrængende Blik).

Der er vor Gaademager,
Og udentvivl Haandlangeren til Daaden.
Tilgiv, hvis jeg har giort Jer Tiden lang.
Nu er jeg færdig til at følge Jer.
I seer bekymret ud! — Der faldt en Gaade
Mig ind derinde, kan I raade den?

Ranild (tvær).

Jeg haaber, I har bundet den i Sløife;
Haardknuder har jeg ingen Tid at løse.

Ingeborg.

O den er let! Siig: hvad er Det, som driver
For Vinden, faaer en prægtig Glands af Solen,
At sige, naar i Naade det bestraales;
Men overladt aldeles til sig selv,
Det fortner strax og græder — kolde Taarer?

Ranild (spodsk).

Det er en Sky!

Ingeborg.
Hvad meer?

Ranild.
I mener vel
Det er en Hofmand.

Ingeborg.
Manden er en Mand,
Ved Hoffet eller ei, Stig Andersøn
Er ogsaa Hofmand; — nei, det er et Hofkryb!

Ranild (afsides).
Man mærker, hun er norsk, hun er saa kiæk!
(De gaae.)

Tredie Handling.

En Hal i Ridder Arved Bengtsøns Borg.

Domprovsten Jens Grand; Gilbert hans **Famulus. En Svend.**

Svenden
(som følger dem ind).
Ei Ridder Arved Bengtsøn end er kommen
Fra Jagten; men han bad, ærværdige Herre!
Og Broder Gilbert, Eders Famulus,
Hvis I besøgte ham, at bie til
Han kom tilbage.

Jens Grand.
Det er noget silde,
Min kiære Søn!

Svenden.
Vor Husbond haaber vist,
Ærværdige Fader! at I bliver hos ham
I Nat og nogle Dage. Kamrene
Staae færdige til at modtage Jer.

Jens Grand.

Saa lad Muulæslerne da strax afsadle!
Bring dem i Stalden!

Svenden.

Det er stærke Dyr,
Men sieldne her. Tilgiv, Herr Domprovst, sig:
Hvi rider I paa dem og ei paa Heste?
Dog det er sandt, nu veed jeg det: Vorherre
Red paa en Aseninddes Føl; det er
Af Ydmyghed, I efterligner ham.

Jens Grand.

Naturligviis, min Søn! Bring vore Dyr
Nu hurtigt ind i Stalden! de er varme.

Svenden.

Men skal jeg bringe Jer ei først et Bæger?
I er vist tørstig efter al den Riden?

Jens Grand.

Det haster ikke før din Herre kommer.

(Svenden gaaer.)

Gilbert.

Saa kom vi da til Ridder Arved Bengtsøn,
En af Kong Erik Glippings værste Fiender.
Det trækker op til Torden imod Kongen;
Dog lader det, som han ei mærkte det. —
Maaskee han lader, som han ei det mærkte.

Jens Grand.

Nei derfor kan Du være ganske rolig.
Ei blot hans legemlige Øine glippe,
Men Siælens med. Det er en Følge, Gilbert!
Af hans sædvanlige Letsindighed.

Gilbert.

Der er en Sammensværgelse, jeg vædder,

I Giære mod hans Liv, ærværdige Morbro'er!
Vil I — skal vi vel tage Deel deri?

Jens Grand.

Ei ligefrem! Jens Grand, som alt er Domprovst
I Lund, ei langt fra Ærkebispestolen,
Nedlader ikke sig til skiødesløs
Fortrolighed med plumpe Riddersmænd,
Hvis Læber, ved et Bæger Viin, der har
Ophidset dem den Smule Hierne, let
Forraade Siælens hemmeligste Tanker.

Gilbert.

Men dersom det gaaer ud paa Kongens Drab, —
I hædred tidt mig med Fortrolighed —

Jens Grand.

Du er min Søsterson, min Følgesvend,
Min høire Haand, og Du skal arve Magten,
Naar jeg bli'er gammel, som min Eftermand.
Jeg elsker dig! Og det vil sige Meget;
Thi sandelig — jeg elsker ikke Meget!

Gilbert

(kysser hans Haand).

Min Morbro'er!

Jens Grand.

Du er uerfaren, ung,
For blød endnu, i Følelsernes Alder;
Dog — Følelsen ei løber af med Dig,
Du med Forstanden alt behersker den.
Jeg kiender Dig og jeg kan stole paa Dig.

Gilbert.

O intet Ord mig kunde hædre meer.
Nu altsaa — hvis det gielder Kongens Drab —
Er Eder det imod? Vil I det hindre?

Jens Grand.

Nei.

Gilbert.

Hader I da Kongen?

Jens Grand.

Nei.

Gilbert.

Hvorfor

Bifalder I da Drabet?

Jens Grand.

Høie Formaal

Ei spørge meer om Kiærlighed og Had;
Det er kun Lidenskaber i det Lave,
Som Tordenskyer under Fieldets Top;
Mens Bierget strækker over Regn og Lyn
Mod Himlens Blaa sin sneebedækte Tinde,
Der funkler selv som Ild i Solens Ild;
Men hvad der brænder, funkler — det er Iis!

Gilbert.

Hvad vindes da ved Erik Glippings Død?

Jens Grand.

En Anstødsteen bli'er derved ryddet bort,
Som — skiøndt den ligger stille — spærrer Veien.
Han er en Præstehader; men ved Gud,
Han skal ei standse vore Seierstog.
Den Daad, som Bisp Bang alt kiækt begyndte,
Da han ophidsed Rygens Hertug Jarmar, —
Hvorved titusind Bønder faldt ved Nestved,
Og Glipping med sin Moder fangen blev; —
Den Daad, som Jakob Erlandsøn fortsatte,
Men standsedes; fordi det lykktes Erik
At vinde Pavens Hierte for en Tid; —
Den Band, som Guido satte Glipping i,

Hvoraf han egentlig kun halvt er løst, —
Skal bære Frugter.

Gilbert.

Men naar Erik falder,
Opløser sig ei Danmark i et Chaos?

Jens Grand (smilende).

Gud skabte Verden af et Chaos, Gilbert!
Hans Tienere bør efterligne ham.

Gilbert.

Men vil ei Ridderskabet, uregierligt
Og vildt, som Hingsten, der har faaet Kuller,
Nedtrampe hele Danmarks Agerland,
Og stille Tiden ved en Alders Frugt?

Jens Grand.

Derfor maa Rytteren — den rette Ridder —
Sig svinge dristigt paa den løbske Hest;
Naar den i Mulen føler Bidslets Jern
Og Sporens skarpe Ring i Bugen, — Gilbert!
Saa traver den og gaaer i Skridt igien.

Gilbert.

Ja Geistligheden bør beherske Verden!

Jens Grand.

Saa vist som Aanden bør beherske den.
To Herrer kan ei Nogen tiene, lærer
Den hellige Skrift; nu altsaa kommer det
Kun an paa, hvilken Herre man bør tiene,
Og hvilken der bør vige for den Anden.
Den Aandelige for den Verdslige?
Det var dog latterligt og uden Grund.
Nei, Gilbert, nei! fra Rom skal Aandens Magt,
Skal Troens Talsmand, Frelserens Apostel,
St. Peders Eftermand, beherske Jorden
Med faderlige Hyrdestav. — Det lykkes!

Thi hvad Gregor og Innocentz begyndte;
Fortsætter kraftigt Bonifacius.
Og her i Nord skal, Lund! din hellige Kirke
Snart vorde, hvad det gamle Upsal var,
Hvor Odin, Nordens allerførste Pave,
Foreente geistlig Magt med verdslig Magt. —
For dette Maal staaer Erik os i Veien,
Som Træ, der bærer slette Frugt; det bør
Afhugges til sin Rod, paa Ilden kastes.
Hans Søn, et Barn, da ved sin spæde Haand
I Kirken skal af Ærkebispen ledes.
Jeg selv ham sætter Kongekronen paa; —
Men, lav beskeden, hviner den sig ei
Forvovent over Ærkebispens Hue.

Gilbert.

Saaledes vorde disse Kongens Fiender,
De vilde Riddere, de Forbittrede,
Da vore Venner?

Jens Grand.

Vore Venner? Ja,
Som vamle Lægemidler, der indtages,
At luttre Legemet, naar det er sygt.

Gilbert.

Foragter I dem alle?

Jens Grand.

Næsten alle;
Der er kun Een iblandt dem, som jeg hader,
Fordi jeg ikke kan foragte ham.

Gilbert.

Vor Vært?

Jens Grand.

Et Nul.

Gilbert.

God Kriger!

Jens Grand.

Det er alle.
Mod har han nok, som Hunden, naar den hidses
Af Jægeren til Jagt; — og Arved Bengtsøn
Er just af dette Slags. Han er en Blodhund,
Som lydig lader sig i Koblet lægge;
Men styrter som en Rasende paa Hiorten,
Saasnart Halloet lyder, Hornet blæses.
Du vil dog ikke, jeg skal agte ham?

Gilbert.

Jakob af Halland?

Jens Grand.

Han er vel ei Hund,
Men værre: han er selv den vilde Jæger.
Den vrede Ondskab gnistrer af hans Øie
Ret smukt i Afstand; som en Ildebrand,
Der brænder lystigt, mens den ødelægger.
Hans Blod kun hidser ham til Had mod Erik;
Hans Tanke dreier sig kun om hans Hævn,
Som Tenen om sin Hør i Spinderokken.

Gilbert.

Nu Den I hader, men foragter ei!

Jens Grand.

Han hører egenlig ei med i Lauget;
Der gjøres Jagt paa ham; end tiener han
Kong Erik hvad han kalder tro; men kiender
Jeg Erik ret, saa skiller han sig nok
Snart selv ved dette Venskab.

Gilbert.

Jeg forstaaer Jer!
Marsk Stig! — Han gielder for en sielden Mand.

Jens Grand.

Det er han ogsaa; men desværre, blot
Fordi en Mand i Verden er saa sielden.

Gilbert.

Man siger, at han har en god Forstand!

Jens Grand.

O ja! Han veed, at To er To er Fire.
De Fleste veed ei det engang, og Mange
Bevise superklogt med megen Viisdom,
At To og To er Sex.

Gilbert.

Hvi hader I ham?

Jens Grand.

Fordi han vover at foragte mig;
Fordi han troer, at hans Huusbagerklogskab
Tilstrækkelig er at styre Statens Roer;
Fordi han sig indbilder i sin Hovmod:
I Tænksomhed at gaae i Laug med mig.
Al Verdens Fordom troer han at forsage, —
Og hænger dog ved Een, indskrænket, svag,
Saagodt som nogen starblind Ordensbroder.

Gilbert.

Ved hvilken?

Jens Grand.

Æren, som han kalder den.
Jeg mener ei Selvfølelsen for Værd;
Men denne Frygt, der hurtig yttrer sig
I Ridderkasten for at synes feig,
Naar een og anden Dumhed, som fornærmer,
Ei straffes øieblikligt; — var det selv
Med Fare for at miste Alt — for Intet.

Gilbert.

Der kommer Ridder Bengtsøn og Grev Jakob.

Ridder Bengtsøn og Grev Jakob
træde ind i Hallen.

Ridder Bengtsøn
(hilser Domprovsten ærbødigt).

Velkommen, min ærværdige Fader! Tilgiv!
Jeg veed, I kommer at besøge mig,
Og dog er Eders Vært saa uforskammet
At gaae sin Vei. — Nød bryder alle Love!
(Peger paa Grev Jakob)
Spørg denne Dannemand!

Grev Jakob.

Han er uskyldig!
Var han i Alting det saa godt som her,
Behøved han slet ingen Skriftefader.

Jens Grand (smilende).

Jeg har alt givet ham Absolution.
Før jeg hans Forsvar hører.

Jakob.

Det er, troer jeg,
Sædvanlig Præstebrug i Skriftestolen.
Som sagt: han er uskyldig; jeg er Synderen.

Jens Grand.

Jeg giver ogsaa Jer Absolution,
Skiøndt I tør ei forsvare Jer.

Jakob.

Jeg tilstaaer
Min Brøde; det er første Skridt til Bedring.

Jens Grand.

I har giort mange første Skridt til Bedring.

Jakob.

Og er ei kommen videre for det?
Det kan vel være.

Jens Grand.

Nu? I var paa Jagt!

Jakob.

Ja ganske vist; men giæt paa hvilken, Jens!
Det var ei Rævejagt, ei Hiortejagt.

Jens Grand.

En Harejagt maaskee?

Jakob.

Der traf I det!
I har forbandet god Forstand. Det veed I
Selv bedst. — Nu ja, det var en Harejagt;
Men Haren, som os op vel havde snuset,
Alt havde Leiet ræd forladt; vi fandt
Kun Stedet, hvor i Ly den havde ligget.

Jens Grand.

Vil I nu ei bevise mig den Godhed
At tale uforblommet? thi uagtet
Jer megen Agtelse for min Forstand,
Det kunde være, jeg forstod Jer ei,
Hvis I mig blev altfor apokalyptisk.

Jakob.

Strax. — Haren traf vi ei; men — som I mærker —
Dog er jeg i et sieldent lystigt Lune.
Det kommer af, vi fandt paa denne Jagt
Et bedre Bytte.

Jens Grand.

Ei!

Jakob.

Et herligt Vildsviin,
Der faldt uventet os som ned fra Himlen.

Jens Grand.

Der falder ingen Vildsviin ned fra Himlen.
Forsynd Jer ei med slige Talemaader.

Jakob.

Jeg troede dog alt Godt kom ovenfra. —
Nu da, nu kommer Fabelens Forklaring:

Kong Erik Glipping, det er Haren, Provst!
Marsk Stig Vildsvinet. — Nu forstaaer I mig
Vist bedre.

Jens Grand.

Nu bli'er Eventyret morsomt.

Arved Bengtsøn.

Kun en saa vigtig Aarsag var istand til
At fierne mig bort fra min ædle Giæst.
I Korthed hør, ærværdige Fader! hvad
Sig nys tildraget har: Stig Andersøn
Fra Norge vented hid sin unge Brud; —
Det hørte Kongen, som — hvad tidt er skeet
Med Andre — sig forelsket havde stærkt
I Ingeborg. — Hun blev om Natten ranet,
Bragt til et Taarn; — men det opdaged Jakob
I Tide ved et selsomt Træf: en Daggert;
Der vristet var fra Røveren, og kiendt
Igien af Greven, som en Gave fra ham.

Jens Grand.

Har Erik Glipping ranet Marskens Brud?

Bengtsøn.

Ja Herre!

Jens Grand.

Sancte Knud! Ha hvilken Synd.
Den arme, den ulykkelige Mand!

Jakob.

I ynker ham?

Jens Grand.

Ja! Selv er han sig værst.

Jakob.

Han selv sig værst? Nei vi vil være værre.

Jens Grand.

Det er min Mening just. Han sliber Kniven
Grumt til sit eget Bryst.

Bengtsøn.

Ja, ja, det giør han.

Jakob.

Det har han længe giort; men Tid engang
At bruge den, før Staalet slibes bort.
Ha nu er Timen kommen! Vi har længe
Besluttet Hævn paa Erik. Arved Bengtsøn
Og jeg; —

Bengtsøn.

Niels Knudsøn, Peder Jakobsøn, —

Jens Grand.

Ti!

Bengtsøn.

Aage Kaki, Palle Litle —

Jens Grand.

Nævn
Dem ei, min Ven! saa kiender jeg dem ikke.
Jeg er en geistlig Mand, min Hyrdestav
I Pagtens Ark kun bærer Fredens Mandler;
Jeg blander aldrig mig i Ridderfærd;
Men Synd er Synd, det er min Pligt at sige
Som Præst; — og Erik er en farlig Synder.

Jakob.

Jeg haaber, Faren er nu snart forbi;
Har vi Marsk Stig i Ledtog med, saa lykkes
Os Daaden vist, og saa besmykkes den.
Stig Andersøn er agtet overalt;
Det Vane bleven er hos Menigmand
At troe bestandig godt om ham.

Bengtsøn.

Hvad Stig giør,
Er vel giort.

Jens Grand.

Og hvor er han nu?

Jakob.

Han jager
Omkring i Skoven og paa Landeveien,
At finde sin bortfløine Hun. Vi kom
Til Taarnet for at frelse hende til ham;
Men — som alt er fortalt Dig — tom stod Reden.
Naar Stig nu har forgieves søgt, og kommer
Fortvivlet, — skiøndt han ei vil lade saa; —
Vi smedde maae, mens Jernet ret er varmt,
Om end det lader koldt.

Bengtsøn.

Tys, tys! Der er han.

Marsk Stig kommer og hilser alle Tilstedeværende meget alvorlig.

Grev Jakob.

Nu, Broder Stig! kom Du paa Sporet efter
Dit Vildt? Jeg kalder Vildt, hvad der desværre
Maaskee var altfor tamt.

Stig
(med et strengt Blik paa ham).

Stands denne Spøgen!
Jeg er ei stemt til Spøg.

Jakob.

Hialp Dig din Søgen?

Stig.

Nei! — Intet!

Jakob.

Godt! — Jeg kalder godt, hvad Du
Nok kalder slet; men godt for Herremænd,
For dine Vaabenbrødre, Ridderskabet,
Som svoret har Kong Eriks Undergang,
Men ønsker Dig endnu i Ledtog med.
Du gielder dog for Danmarks bedste Ridder!
Der er vel ogsaa De, som nævne Jakob

Af Halland; dog — for Dig jeg gierne staaer
Tilbage. Hvad vi blot end frygted for,
Var, at Du i den sidste Tid blev alt
For fredelig, fik altfor megen Lyst
Til Høieloft, til Stegerset, Kiødgryden.
Det sørged Erik for, han har omvendt Dig,
Ham maae vi takke for, Du staaer os bi.
Og nu — det træffer heldigt — netop her
Hos Ridder Arved Bengtsøn finder Du
I Aften Bandens Høvdinger forsamlet.
Der kommer Aage Kaki, Palle Litle,
Niels Knudsøn!

(Arved Bengtsøn gaaer de nævnte Riddere imøde og hilser dem.)

Jakob.

Brødre! See jeg hilser Jer
Ei med Guds Fred! Gud vil ei altid Fred;
Ei sandt Herr Provst? her hedder det Guds Krig.
Thi Erik har forsyndet sig mod Kirken,
Som imod Riget, Sæderne, mod os!

Jens Grand.

Vel talt, min Søn! det har han. Ja i Sandhed,
En Krig for Himlen ei fortørner Gud.

Jakob.

Det havde jeg knap troet, at selv Vorherre
Med os i Ledtog var. Nu, destobedre!
Saa vil vi ogsaa feide kiækt mod Erik.
Men hvordan feide vi? Hvordan forsvare
Vel Klippebønderne den kiære Frihed?
Gaae de i Dalen ned i Kamp mod Hæren,
Vel hundredgange deres overlegen?
Saa var de galne, Daarekisten værd.
Nei, Brødre, nei, de staae bag Fieldets Muur;
Og fra den faste Borg den sikkre Piil
Sig trænger i den stolte Fiendes Bryst.

De kaste Steen paa ham, de knuse ham,
Naar han i snever Huulvei troer sig sikker.
Det vil vi ogsaa giøre. Vi vil stande
Bag Klippeskioldet, som den raske Fieldbo,
Og der skal Hævnens Pile ramme ham.

Stig.

Det er med andre Ord, — reent uden Blomster
Og Snørkler talt: Du vil snigmyrde ham.

Jakob.

For Alting gives der et Øgenavn;
Men Barnet kun forfærdes for en Lyd,
Og kun den Feige skiælver for et Skiældsord.

Stig

(til Jens Grand)

Herr Provst! ha det er en Jammerskade, Jakob
Har ei studeert, — at ei han kan Latin.
Tænk hvilken Klerk I havde havt i ham!

Jens Grand.

Det glæder mig, at finde Jer saa munter
Paa al den Sorg.

Stig

(bitter smilende med et undertrykt Suk).

Ja Herre! — jeg er munter!

Jakob.

Nu altsaa Stig?

Stig

(efter en liden Betænkning).

Jeg vil ei være med.

Jakob.

Du vil ei hævne Dig paa Erik Glipping?

Stig.

Jeg veed endnu ei ret, om Erik har
Fornærmet mig.

Jakob.

Han røvet har din Brud,
Og det Du kalder ei Fornærmelse?

Stig.
Jeg veed ei ret, om han har røvet hende.

Jakob.
Og har jeg ikke selv fortalt Dig det?

Stig.
Jeg veed ei ret, om Du har Sandhed talt.

Jakob.
Ha Død og Helved!

Stig.
Om Du ei opfandt
Det Eventyr, for at ophidse mig
Til Hævn mod Erik.

Jakob.
Slig Beskyldning vover —

Stig.
Din egen Tænke-, Handlemaade, Jakob!
Du takke kan derfor. Den Mand, som kan
Betiene sig af hvert et Middel, for
At naae sit Maal — med god Samvittighed —
Mon han saalet ei sige kan en Løgn,
Som han begaaer et Mord?

Jakob
(drager sit Sværd).
Nu est Du Dødsens!

(Stig drager ogsaa sit.)

Svenden (kommer).
Herr Kammermester Ranild Johnsøn ønsker
At tale med Jer, Herre!

Bengtson.
Ranild Johnsøn?

(Nikker til Svenden, han gaaer.)

Jakob
(stikker sit Sværd i Skeden igien).
Ha ha! han kommer ret som han var kaldet.
Saa lad os bie lidt, til han er hørt!

(Med et stolt Blik paa Stig)
Man kan vel borge Manden sit Krus Øl,
Imens han drikker det.

Ranild Johnson kommer meget høflig, hilser
ærbødigt til alle Sider og siger til Arved)
Tilgiv, Herr Ridder!
Man sagde mig, at Marsken var hos Jer.
Det egenlig er ham, Besøget gielder.

Jakob.

Der staaer han! — Stik dit Sværd i Balgen, Stig!
Hør nu, og rødm, fordi Du har fornærmet
En ærlig Ven. Din Rødmen hævner bedre
Mig end dit Blod.

Stig
(stikker Sværdet ind, til Ranild)
Hvad vil — hvad vil I mig?

Ranild.

Jeg kommer at undskylde mig for Eder,
Og for at finde Venner mellem Fiender,
Kied af at træffe Fiende blot i Ven.

Stig.

Tal uden Omsvøb! Hvor er Ingeborg?
I er jo Eriks høire Haand; — tilgiv!
Hans venstre vil jeg sige. I har Sædet
I hemmeligste Rigsraad; der skeer Intet,
Hvad skiules maa for skikkelige Folk,
Hvad I ei veed.

Ranild.

Jeg har belavet mig
Paa denne Hilsen. Som man tidt i Krig
Maa giennemvade sure Moser, for
At komme did, hvor Veien gaaer til Maalet,
Jeg finder mig taalmodig i at synke
Til Brystet i Jer Vredes Hængedynd.

Skiæld kun! ifald Jer tykkes selv, en Helt
Kan uden Blusel bruge slige Vaaben; —
Men naar I rolig er, saa hør mig, Stig!

Stig.

Jeg rolig? Er det sandt, har Kongen ranet
Min Brud?

Ranild.

Det har han.

Stig.

Jakob! ha nu brænder
Mig Blodet i min Kind, nu er Du hævnet.

Jakob.

Forsoning og Fostbroderlag! Ei blande
Vi Blod i Muld; men trykke Kind mod Kind.
Der brænder ædelt Blod i min som din,
Og det Fostbroderlag skal bære Frugt.
(Kysser ham.)

Ranild.

Tillad mig fortelige Selvforsvar.
I kalder mig Kong Eriks venstre Haand?
Desværre! Den, som fra sin spæde Barndom
Opdroges ved et Hof, som Smaadreng først,
Som Væbner siden, endelig som Ridder,
Let vænnes til at skue Himlens Bud
I Fyrstens Vink; især naar Manden ei
Fik af Naturen en særdeles Kraft; —
Og jeg vil ei formeget rose min. —
Dog — Alt har sine Grændser; Lydigheden
Har ogsaa sine. — Og hvis Erik fordred
Blot Lydighed, fik det endnu at være!
Det var af blinde Lydighed til ham,
At jeg befaled dette Vikingstog,
Som røved Jomfru Ingeborg fra Marsken;
Men naar Kong Erik har den Dristighed,
Mig at beskylde for sin egen Brøde,

For Marskens Hævn fra sig paa mig at vælte,
Gaaer det for vidt.

Jens Grand
(til Gilbert)

Er det ei som jeg sagde?
Han giør til Fiender sine bedste Venner:
Først Marsken, siden Ranild.

Jakob.

Ranild Johnsøn!
Du er et bundløst Kiær, som sikkert ei
Kan giennemvades, — dog — det er det samme!
Ei prøve vi at maale Bunden i Dig;
Men i dit Dynd skal ingen af os qvæles.

Ranild.

Jeg overgiver mig i Eders Vold,
Min Tillid, Greve, vidner om min Uskyld.

Stig.

Tal! hvor er Ingeborg?

Ranild.

Paa Eders Borg.
Der, frelst, uskyldig, venter hun sin Husbond.

Stig.

Hvo bragte hende did?

Ranild.

Jeg med mit Følge.

Stig.

Du redded hende fra Kong Eriks Vold?

Ranild.

Nei. Først forførerisk, med sledske Taler,
Som tidt med Andre før, han lokked hende;
Men da han mærked, hun ei lod sig lokke,
At stærkt han havde feilet i, at tage
Slig Ørn fra Fieldet for en Dalens Due,
Saa sadled han paa Elskovsjagten om,
Og mig befol at bringe Marskens Brud

Med Hæder og med Leide til sin Brudgom,
Da først han havde sværtet mig for hende.
Han stoler paa, jeg lever af hans Naade,
Maa lystre som en Sky hans Lunes Blæst;
Men tættes Skyen til en Tordensky,
Saa slaaer den ned!

Jakob.

Den tordner i det mindste;
Jeg mener nemlig her: den slaaer paa Tromme.
Vi trænge netop til en Trommeslager,
Som os kan tromme sammen.

Stig.

Ha, ved Gud,
Kong Erik Glipping! det skal Du betale.

Jakob.

Du altsaa træder i vort Samfund?

Stig
(rækker ham Haand).

Ja!

Jakob.

Saa er med Tilberedelsen vi færdig,
Og skride strax til Værket. Ranild Johnsøn
Tilbyder os sin Hielp? Den skal han yde,
Og Vee ham! hvis han ikke yder den. —
Naar Du med Erik følger næstegang
Paa Jagt — Du er endnu i Kongens Naade,
Det seer man, da han brugte Dig endnu
Til Leide for skiøn Ingeborg; — saa maa Du
Forvilde ham ad Natten til i Skoven,
Ham fierne fra sit Følge — som tilfældigt, —
Og bringe ham hen paa et øde Sted,
Hvor os han træffer.

Ranild.

Det skal skee, Herr Greve!

Jakob.

Hvis Du os hielper til Kong Eriks Drab,
Med Ridderord jeg sikkrer Dig dit Liv;
Men hvis Du frelse vil Kong Eriks Liv,
Da vær Du sikker paa din egen Braddød.

Ranild (blegner).

Hvi vredes I? Hvi vil I skrække mig
Med Trudsler til, hvad jeg frivillig giør?

Jakob.

Ja ja, saa er det godt! Giør Du det villig,
Saa lover jeg, vi skal ei tvinge Dig.
Nu altsaa, Ridd're! Haand i Haand paa Løftet,
At vi som Avindsmænd — hver høist fornærmet —
Vil Blodhævn over Erik.

(De træde i Kreds og rækker hverandre Hænderne i Midten.)

Alle (uden Stig).

Ja det vil vi.

Stig

(efter et Øieblik Dvælen).

Jeg ogsaa!

(Rækker Haand.)

Jakob.

Herligt! — Var det ikke bedst,
At tage Sacramentet paa vor Eed?
Jeg er, oprigtig talt, just ingen Helgen;
Men dog — i visse Ting er jeg gudsfrygtig
Hvad siger I, Herr Provst?

Jens Grand.

Jeg har alt sagt:
Jeg blander aldrig mig i Riddertrætte;
Men hindre nogen christen Broder i
At tage Sacramentet, naar hans Hierte
Tilsiger ham det, var en blodig Synd,
Og mindst tilgivelig vist af en Præst.

Jakob.

Velan! saa træde ned vi, Arved Bengtsøn!
I dit Kapel og sværge Samfundseden.

Alle.

Afsted! Afsted!

Stig.

Jeg følger ikke med.

Jakob.

Hvordan?

Stig.

Jeg givet har mit Ridderord:
Som Avindsmand, den Haardtfornærmede,
At jeg vil Blodhævn over Erik Glipping;
Det maa Jer være nok.

Jakob.

Vær ei saa sær!

Stig.

Det er ei Særhed af en Mand, at følge
Sit egct Hoved til sin egen Gierning.

Jens Grand
(sagte til Grev Jakob).

Lad ham! I kommer ingen Vei med ham.

Stig.

Slig Daad, som her skal øves, kommer ikke
Vorherre ved; men Mennesket maa handle
Stundom paa egen Haand, og tage hvad
Der følger efter paa Samvittigheden;
Paa sin Samvittighed. Vorherre har
Intet med vor Samvittighed at giøre.

Jens Grand (smilende).

Det kalder man paa Græsk en Paradox.

Stig.

Kan gierne være! Min Samvittighed
Er ikke græsk, den er god gammel dansk.

Jakob.

Fortryder Du det Løfte, Du har giort?

Stig.

Var det ei giort, saa giorde jeg det nu.

Jakob.

Med den Forsikkring er jeg veltilfreds.
Om det i Hallen, i Kapellet skeer,
Det kommer ud paa Eet.

(Sagte til Stig)

Det er kun for
De Svage her i Aanden, at jeg øver
Sligt Mummespil. Man har jo Narrefester
Og Eselsfester selv i Kirken nu.

(Han vinker de Andre; Alle gaae uden Stig.)

Stig

(ene, seer efter dem).

Saa kan en Bande Mordere vel ogsaa,
Kort før den iler til det blodige Værk,
Nedknæle fromt med Bøn for Herrens Alter.

(Grubler.)

Jeg svor med Forbeholdenhed; men stundum
Selv Ærligheden trænger til en List,
Naar dens Udøver ei skal gaae tilgrunde. —
Jeg deler ikke Disses plumpe Rasen,
Deeltager i det lumske Mord ei heller;
Fra dette Mord skal jeg Kong Erik frie,
Til egen Blodhævn. Ha! thi hævnes vil jeg,
Saasandt som i min Borg Skialm Hvides Hielm
Og Axels Sværd og Esbern Snares Skiold
Høisædet under Hallens Biælker smykke. —
Paa Stimandsviis har Erik ranet mig
Min Brud; hun var en Nat i Kongens Vold;
Med „Hæder" bringes hun mig nu tilbage:
„Han fandt en Ørn og ingen kiælen Due!"
Men Stig, men Stig! Hvo gav Dig denne Trøst?

Den nedrige, den falske Ranild Johnsøn. —
O var det sagt mig af en anden Mund!
Men fra den feige Løgners giftige Læbe
Kan Sandhed neppe lyde. — Gid han havde
Bagvasket Ingeborg, — da var hun reen.

(Efter et lidet Ophold)

Reen er hun dog! Men det veed Verden ei;
Og stod hun hvid i Englestraaleglands,
Gik jeg dog plettet for Alverdens Aasyn,
Og usleſt Hyrde kunde haane mig. —
Een Lud der gives kun for denne Plet,
Og det er Eriks kongelige Blod.
Vel, Erik Glipping! een af os maa falde.
Jeg redder Dig fra Mordet, — glæd Dig ei!
Det er for selv at vie Dig til Døden.

(Gaaer.)

Fierde Handling.

Kongens Hal.

Kongen. Reinmar.

Kongen
(vinker ham fra Døren).

Træd ind, min Ven! Jeg har jo givet Dig
Tilladelse til uanmeldt at komme.

Reinmar.

En altfor stor Bevaagenhed af Kongen,
Bør Undersaatten ei misbruge.

Kongen.

Du
Er ei min Undersaat.

Reinmar.

Saalænge jeg
I Danmark dvæler, er jeg det.

Kongen.

Jeg haaber
Paa den Viis langtid at beherske Dig,
Som David Jonathan. — Vel at jeg seer Dig!
Der gives aandelige Byrder, Reinmar,

Som enkelt Mand saalidt formaaer at bære,
Som legemlige; jeg behøver Hielp,
En Vennebarm til Fragt for Overvægten;
Og denne Barm er din; — jeg har ei anden.

Reinmar.

Saa har Du ingen.

Kongen (forundret).

Ingen?

Reinmar.

Høie Konge!
Du kiender mig som ærlig Mand, Du veed,
Jeg sminker ikke mig med falske Dyder.

Kongen.

Jeg alt erfaret har: Du er en Ven,
Som man kan stole paa i Nødens Tid.

Reinmar.

I Nød? O ja! Naar Nøden kom fra Gud.

Kongen.

Kom Nød fra Gud?

Reinmar.

Ja, for at prøve. Hvo
Ransager hans uendelige Viisdom?

Kongen.

Du mener, at den Nød, som nu mig plager,
Kom fra mig selv?

Reinmar.

Ja Herre!

Kongen.

Du er ærlig!

Reinmar.

Ja Herre!

Kongen.

Du har Ret, den kom fra mig.
Men ærlig Ven staaer ogsaa Vennen bi
I Nød, som daarlig han paadrog sig selv.

Reinmar.
Ja — naar han kan!
Kongen.
At lette Vennens Bryst
Med broderlig Fortrolighed, naar Skiæbnen
Ham trykker, er alt Hielp; thi det er Lindring.
Reinmar.
Det troer jeg ikke, Herre!
Kongen.
Troer Du ikke
Reinmar.
Nei, Eders Naade! Nøden kræver Redning
Hvor reddes kan, der er jeg gierne med;
Men ørkesløs at lytte kun til Klage,
Med tomveltalende Medlidenhed,
Er næsten selv at giøre sig til Hykler.
I siger mig, at dengang I var syg,
Har jeg med Lægemidler, Nattevaagen
Og Pleie reddet Jer fra Døden? — Vel! —
Men hvad kan der udrettes her? Her kommer
Naturen Eder ikke selv til Hielp;
Den skader tvertimod, den er for stærk —
Og I, desværre, giver efter for den.
Kongen.
Hvor eftergivende jeg er, det vil
Du snart erfare. Danmark lære skal
Det har en Konge. Ridderen skal aves,
Den Stolte! Geistligheden tvinges ind
I sine Skranker.
Reinmar.
Hvilket Opløb der?
(De see ud af Vinduet; man hører Støi.)
Kongen.
Almuen trænger sig i store Stimmel

Fra Thule Vognsøns, Ebbe Skammelsøns
Henrettelse. De frække Hov'der faldt,
Og saa skal alle Voldsmænds. Hører Du,
Hvor Folket jubler, hvor det glæder sig
Til Fremtids Ret og Skiel og Lov i Riget?

(Der raabes udenfor. „Leve Kong Erik! Kong Erik leve!“)

Reinmar.

Ha gyselig er denne Glæde mig.

Kongen.

Du har for svage Nerver, som en Qvinde,
Min gode Sanger!

(Viser ham et Brev)

Seer Du dette Brev?
Den frække Marsk har sig fordristet til
At fordre Kongen ud. Jeg stevner ham
Til Thing, og Vee Marsk Stig, ifald han møder.
Men snart han synge skal en anden Vise.
Han vil en Mand i mig og ingen Yngling?
Velan, Marsk Stig! jeg møder Dig som Mand.

Reinmar.

Til hvilket Optog er jeg kommen hid?
Jeg haabed, til Kong Eriks glade Velkomst,
At muntre livne Festen med en Sang; —
I denne Strid ei Minnesangen høres,
Du trænger til en Skiald fra Hedenold.

Kongen.

Og slig en Helt jeg finder ei i Dig. —
Du vender ogsaa nu dit Hierte fra mig?

Reinmar.

Jeg vender ikke Hiertet fra Dig, Herre!
Men — jeg tilstaaer det — fra din sidste Handling.
Du troer mig feig; men jeg beviser Dig,
At jeg har ogsaa Mod, naar uden Frygt

Jeg siger Dig: jeg kan ei agte Dig
For denne Handling, ei bifalde den.
I den gienkiender jeg Kong Erik ei,
Den Drot, om hvem jeg i min Vise sang:
„Han smykker Kronen meer end Kronen ham."
Det er ei mig, det er Dig selv, Herr Konge!
Som løste Venskabsbaandet.

Kongen (vred).

Ha Forvovne!
Forlad mit Hof og Land! Jeg skammer mig
For dette Venskab, som en altfor blød,
En altfor qvindlig Følelse har knyttet.

Reinmar (rødmende).

Maa jeg nu ikke takke Gud, som redder
Itide mig fra blot at vorde Træl
For Kongelune? (Fatter sig) Herre, tilgiv mig!
Jeg har et hidsigt Blod saavel som Du. —
Jeg veed det nok, det sømmer sig kun slet
For ringe Mand, at slaae paa samme Stræng
Som Kongen, naar han vredes; — men Du seer:
Paa Venskab er her længer ei at tænke;
Thi Venskab kræver Lighed.

Kongen (stolt).

Lighed var der
Saalidt som nu, da Du Dig kaldte Ven.

Reinmar (sagtmodig).

Jo, Herre! Lighed i vor Tænkemaade!
Det var mig nok; men nu, da denne svandt,
Nu er der ikke meer tilbage for mig,
End Jer at takke for beviste Naade,
Og bede Jer om ufortøvet Orlov,
Til hiem at vende til mit Fædreland!

(Bukker dybt og gaaer.)

Kongen (ene).

Han falder ogsaa fra mig. Lad saa være!
Saa har jeg begge mine Arme frie.
Her er ei Tid til blød Omfavnelse.
Med Kiærlighed forlod mig ogsaa Venskab!
Ha hvad er Kiærlighed og hvad er Venskab
Paa hadefulde Jord, blandt lutter Fiender?
Det Følelses-, det Ungdomsdrømmeri
Er Morgendug paa Blomsterne. Net smuk;
Men Duggen svinder snart, og Blomsten falmer;
Kun Mandoms-, Middagssolen modner Frugt.
Godt! Jeg skal vise dem, at jeg forstaaer mig
Paa Agerdyrkning som paa Haugekunst!

En Smaadreng
(kommer og melder)

Domprovsten Herr Jens Grand!

Kongen.

Han kom som kaldet!
(Smaadrengen gaaer.)

Jens Grand
(kommer og hilser med Korsets Tegn).

Guds Fred, min høie Konning! og god Dag.

Kongen (affides).

Han korser sig for mig som for et Gienfærd.
(Høit)
Herr Domprovst Tak! Spar kun Velsignelsen!
Jeg veed, det glædte Jer, da jeg var syg; —
Jeg mener, at jeg kom mig strax igien.
Jeg ønsker ogsaa Jer tillykke med
Et triveligt Velgaaende. Jeg seer,
At I udvider Jer paa alle Maader.

Jens Grand.

Hvis Eders Naade troer, jeg kommer for

Her at gientage de forslidte Phraser,
Som hver en Tiggermunk kan udenad,
Saa feiler I!

Kongen.

Jeg veed, I seer kun Feil
I hvad jeg foretager.

Jens Grand.

Tvertimod!
Jeg har bestandig sporet hos Kong Erik
En dristig Raskhed og en klar Forstand,
Som — mærker jeg — nu kom til Modenhed.

Kongen.

Hvor har I mærket det?

Jens Grand.

Tilfældigviis,
Da nys jeg Galgebakken red forbi,
Hvor Bøddelen halshugged to Forvovne,
Der spotted Gud og Kongen, Lov og Sæder.

Kongen (streng).

Det skal ei blive derved!

Jens Grand (sagte).

Hvor forandret!
(Høit)
Med Lov man bygger Landet, men med Straf
Kan man kun bygge Lov; thi ene Straffen
Forvolder Skræk, og uden Skræk for Død
Kan ingen Niding aves.

Kongen.

Ganske rigtig!

Jens Grand.

Tillader Eders Naade mig i Korthed
Jer at meddele, hvad mig vigtigt er,
Og Eder ikke mindre?

Kongen.

Meget gierne!

Jeg ynder Korthed.

Jens Grand.

Men i Alt dog ei?

Exempli gratia: langt Liv, — det ønsker
Sædvanlig Konger sig som Betlere.

Kongen.

I vil maaskee advare mig mod Snigmord?

Jens Grand.

Ei altid Mord'ren sniger sig paa Sti;
Fleer sammenrotte sig paa Landevei
Forvovne tidt; — og Ridderskaren, Herre!
Skiøndt ei den sniger sig til natlig Færd,
Kan være farlig nok.

Kongen.

Og Munkeskaren

I Klostrene?

Jens Grand.

Jeg veed, I troer mig ei;
I tvivler om, at Hiertet driver mig
Til noget ydmygt, underdanigt Skridt;
I tvivler om min Ærlighed, Herr Konge!
Ret er den første Tvivl, men ei den sidste.
Jeg kommer ikke som personlig Ven;
Jeg kommer ikke blot for Eders Skyld;
Men Klogskab byder ofte tvende Magter
At holde sammen troe til fælleds Tarv,
Om end ei Kiærlighed forened' dem.

Kongen (haanlig).

Ha — tvende Magter!

Jens Grand.

Det bedrøver mig,
At krænke Jer Omsindtlighed; men, Herre,

Saa er det. Vi vil her ei undersøge,
Hvorledes Hver er kommen til sin Magt,
Nok, Magten er der. Og det blev ei derved;
Thi Herrestanden eier ogsaa Magt.
Tre Magter kives i det lille Land, —
Hvad Under, at det ud gaaer over Landet?

Kongen (sukker).

Det arme Land!

Jens Grand.

Hvis I vil redde Danmark,
Saa slut Jer til den bedre Deel. I staaer
Imellem Herremænd og Klerkerne:
Med Herrestanden kan ei sluttes Fred,
Mindst nu, da I fik Marsken til Jer Fiende;
Og neppe vil de To's Henrettelse,
Skiøndt billig efter Guds, Naturens Ret,
Jer skaffe Venner iblandt Ridderne.

Kongen.

Nei — neppe!

Jens Grand.

Den Vei altsaa kan ei gaaes
Til Eders Frelse; aaben derimod
Er Eder end den Anden. Geistligheden
Staaer mellem Kongen og de vilde Riddere;
Den Magt, som vinder os, bli'er dobbelt mægtig,
Og overvinder altsaa let den Tredie.
At hielpe Kongen, ligger Kirken nærmest,
Naar ei den trues selv med Undergang;
De Tvistigheder, som den øved mod Jer,
Var Livsforsvar, Nødværge. Hold med os,
Giv os vor Ret, skienk Korset Værdighed,
Saa vaier det med Seir i Eders Banner.

Kongen.

Ved Kirken mener I naturligviis
Jer selv, Jens Grand! Hvad skal jeg giøre for Jer?

Jens Grand.

Hvis jeg skal hielpe Jer med Kirkens Magt,
Saa maa jeg ogsaa være Magtens Herre.
Giør mig til Ærkebisp i Lund! saa giør
Jeg Eder til en uantastet Konge.
Det pavelige Bifald skal jeg skaffe!

Kongen.

Ha slap det der ud? Lund har Ærkebisp;
Han skal ei sættes af for Eders Skyld;
Han skal berøves ei sin Bispestav,
Før Døden kommer.

Jens Grand
(med et lumskt Blik paa Kongen).

Døden kunde komme
Til Erik, — røve ham sit Kongespir!

Kongen.

Det har ei Nød, jeg frygter ingen Trudsel!
I taler om to Magter uden mig?
Den Tredie glemmer I, den allerbedste.
Er jeg blot Ridderkonge? Munkedrot?
Nei, jeg er Folkekonge. Ved Guds Blod!
Jeg vorde vil mit Folk en ærlig Konge,
Indsætte det i sine Rettigheder,
Som Geistlighed og Ridderskab har ranet.
Nys jubled Folket ved to Stimænds Død,
Da Bødd'len sønderbrød misbrugte Vaaben;
Det juble skal igien!

Jens Grand
(kold og rolig).

Jeg har ei meer
At sige Kongen. Jeg har varet ham,
Men han foragter Varselet; det vil
Maaskee fortryde ham. — Guds Fred, Kong Erik!
(Giør Korsets Tegn og gaaer.)

Kongen (alene).

Hovmodige! Der mangler andet ei:
Jeg skulde giøre Dig til Skolemester
For mine Handlinger, og som et Barn
Gaae i dit Ledebaand? Nei aldrig, aldrig!
Før miste Land og Rige, Livet selv,
End tære paa et usselt Skin af Liv.

(Han synker hen i Tanker og siger derpaa bevæget)

Saa staaer da Kongen forladt og ene,
Udsat for Stormenes Kæmpekast,
Som Eeg i Krattet — men uden Grene,
Som Skib paa Havet — men uden Mast!
Men mit Træ, Du stammer dog ned fra Skiold,
I Skibets Planker er kraftig Hold,
Det trodser Munkenes List og Riddernes Vold.

To Grene, som skiærmed for Storm i Skyggen,
Forfriske mig ei meer under Løvets Hang:
Marsk Stig og Reinmar vende mig Ryggen,
Og begge dog de frelste mit Liv engang.
Saa ustadigt er Menneskets Sind!
Det dreier sig for den mindste Vind;
Det falmer snelt, som Møernes Rosenkind!

Og hvi forsvinder min Morgenrøde
Saa brat for den hede, den lumre Dag?
Hvad synded jeg svart? Hvad er min Brøde?
I Qvindernes Skiønhed jeg fandt Behag.
Vel leged jeg med dem; — O Elskovstant!
Min Ungdom saa mangt et Hierte vandt;
Men hvad mit Hierte søgte, det aldrig Hiertet fandt!

Saa sidder en Fisker ved Klippernes Haller
Og kaster i Havet ud sit Næt,
Men fanger kun — tomme Muslingskaller,
Til Armen ham synker mødig og træt.
Saa Fuglefængeren ganger paa Jagt:
Kun Spurven paa Veien har Lykken ham bragt;
Sig Agerhønen fjerner med Vingen udstrakt.

Dog ikke jeg meer vil forgieves sukke,
Beherske jeg mig lader ei svagt, som Barn;
Ei Lykken skal reent mig sin Dør tillukke;
Jeg kaster ei bort mine Jægergarn.
Som Mand vil jeg leve, vil virke som Mand,
Ophielpe Bondens og Borgerens Stand,
Og knække Munkens og Riddernes Mod— hvis jeg kan!!
(Gaaer.)

Marsk Stigs Borg.

Den forrige Hal. Stig. Mechtildis.

Stig
(møder hende).

Mechtildis hvordan gaaer det? Nu har Du
Da faaet et Herskab. Gamle Skrog! det giør mig
Halvt ondt for Dig, at paa din Gammelalder
Du Dig skal vænne fra de kiære Vaner;
Til andet Levesæt; ja det er tungt!
Jeg selv, skiøndt yngre, gyser næsten ved
At tænke mig slig pludselig Forandring
I det Sædvanlige. Lad ogsaa Verden
Sig arte som den vil, lad Land og Riger
Omvæltes, — ha, saalænge jeg dog har

Endnu min Krog ved Arnen uforstyrret,
Mig tykkes: Verden staaer ret godt endnu.

Mechtildis.

Frygt ei Forandring, Stig! Den norske Jomfru
Er veltilfreds med Alt. Jeg skiælved som
Et Espeløv og tænkte: nu faaer Du
Da Texten læst, om hvordan Alt er bedre
Deroppe — hvad de kalder det — i Norge. —
Jeg maatte vise hende Huset rundt;
Men hun slog Hænder sammen, raabte Kors!
Og blev saa henrykt over al den Pragt
Og Mageligbed, som hun kaldte det,
At hendes Dadel kun bestod i Frygt
For at hun skulde blive reent forkiælet.

Stig.

Du ynder hende da?

Mechtildis.

Jeg ynder hende?
Det spørger Du? Hvor kan man see det Ansigt,
Og ikke faae det kiært?

Stig.

Saa gik det mig!

Mechtildis.

Hun har to Øine, som er meget smukke
Naar de staae stille, men begynde de
Først at bevæge sig, saa er det reent galt.

Stig.

Det har jeg ogsaa mærket.

Mechtildis.

Hendes Mund
Er vakker naar hun tier; taler hun,
Saa blier man reent „fortiust“ som Svensken siger,
Og veed ei ret, om man skal undre sig
Meest over Røsten, eller Tænderne.

Stig.

Ei gamle Moer, Du taler som en Skiald.

Mechtildis.

Stig Andersøn! jeg blues som en Hund,
Fordi jeg troede slet om Ingeborg.
Der kan man see! man aldrig skal bedømme
Med Strenghed Noget, som man ikke kiender.
Nu gaaer jeg til min vante Dont. Der kommer
Din Fæstemø. Saa see dog munter ud!
Hvad fattes Dig?

Stig.

Slet intet, Gamle! Gaa!
(Hun gaaer.)
Du taler mere viist end selv Du veed:
„Ei strengt bedømme hvad man ikke kiender!"

Ingeborg (kommer).

Stig Andersøn!

Stig
(gaaer hende imøde og griber hendes Haand).

Min Brud!

Ingeborg
(seer venligt paa ham).

Forlegne begge!
Det tænkte jeg! Det kan ei andet være
Vel efter sligt et Eventyr.

Stig (afsides).

Hun er
Uskyldig, derpaa giver jeg mit Liv.
(Høit)
Min Ingeborg! drog jeg Dig ned til Danmark,
For at Du skulde taale slig en Spee?

Ingeborg.

Nu er det taalt, — og overstaaet — og glemt!

Stig (mørk).

Du glemmer snart!

Ingeborg.

Fornærmelser? O ja!
Desbedre husker jeg Velgierninger.

Stig.

For Qvinden er det stundum Dyd, at glemme,
Hvad Last for Manden var, ei at erindre.

Ingeborg.

Man maa beklage, vistnok, Erik Glippings
Barnagtige Letsindighed.

Stig.

Ja — Danmark
Maa man beklage.

Ingeborg.

Men for os, min Ven!
Har denne Daarskab havt maaskee sin Nytte.
Du drilled mig, fordi engang, som Barn,
Jeg havde havt Kong Erik kiær. Du meente,
Der skiulte sig maaskee endnu en Gnist
Af gammel Ømhed for ham i mit Hierte; —
Hvis der — hvad jeg i Sandhed ikke veed,
I Asken ulmet har en saadan Gnist,
Da har hans sidste Fusentasteri
Den ganske slukt; det jeg forsikker Dig.

Stig.

O jeg behøver ingen slig Forsikkring.
I sligt et Forhold taler Øiet, Minen,
Med meer Veltalenhed end Ordet selv;
Og de har begge frikiendt Dig, før Du
Til Forsvar aabned Læben.

Ingeborg (lidt krænket).

Jeg har ei
Forsvaret mig; thi der er Intet at
Forsvare.

Stig
(omfavner hende).
Ganske vist! Bliv ikke vred!
Du ei behøver Forsvar, og Kong Erik
Kan ei forsvares.

Ingeborg.
Nei! (Venlig) Men dog tilgives?

Stig (alvorlig).
Nei, aldrig!

Ingeborg (uskyldig).
Kiære! sæt Dig i hans Sted!
Han var forelskt.

Stig.
Og det undskylder Du?

Ingeborg.
En slig Medlidenhed Du træffer vist
Hos alle Qvinder. Kan man hade vel
Den, man er yndet af?

Stig.
Og dette Forsvar
Skal, mener Du, jeg tage med for Fyldest?

Ingeborg.
Med Mænd er det en anden Sag.

Stig.
Ret saa!
Nu enes vi: ja ganske vist, med Mænd
Er det en anden Sag. Og hør mig nu!
Du veed, din Stig er ingen hidsig Yngling,
Ei nogen egensindig, starblind Daare,
Der offrer strax det Bedste Livet har,
Blot for at tilfredsstille Harm og Hævn.
Jeg hader Erik ei for denne Daad;
Jeg kiender ham med samt hans Drengeluner.
Din Stolthed, Reenhed, din Uskyldighed,

Din Kraft — har viist hans Vankelmod tilbage;
Ydmyget stod han for Dig ganske vist.
Men jeg — ydmyget staaer for hele Verden.
See, jeg er Mand og Kriger, Rigets Marsk,
Og jeg kan ikke taale denne Skam.

Ingeborg.

Vi nødes dog vel til at taale den.
Han er din Konge!

Stig.

Jeg er Riddersmand,
Af Byrd saa gammel og saa god som han,
Og — næst ham selv — den Ypperste for Riget.
Skialm Hvides Skiold er hvidt; det væmmes ved
At vorde plettet; vexelsidige Pligter
Os sammenbandt; men han har Baandet løst,
Og ingen Pligt mig binder meer til ham.

Ingeborg.

Hvad har Du da isinde?

Stig.

Ingeborg!
Uagtet Du har Kiærlighed til mig,
Bedrøved det Dig sikkert at forlade
Dit kiære Norge.

Ingeborg.

Qvinden følger gierne
Sin Mand, og seer sin Lykke kun i hans.

Stig.

Maaskee skal snart din Husbond følge Dig,
Og vælge sig dit Fædreland til Hiem.

Ingeborg.

Og denne Borg, som Du har smykt saa vakkert
Til min Modtagelse?

Stig.

Det koster mig
Ei Lidet, at forlade den; men Pynten
Var ei forgieves. Borgen hilser Dig
Som Marskens Brud. Til Borgkapellet følger
Os Munken.

(Tager en Krands af Væggen.)

Her er Brudekrandsen!

Ingeborg.

Kiære!
Du overrasker mig.

Stig.

Det kommer af
Kong Eriks Overraskelse. — Kom nu!
Følg i Kapellet, og omfavn som Hustru
Din Husbond, der forlader Dig imorgen,
Maaskee kun kort, — maaskee for dette Liv.

Ingeborg.

Hvad hører jeg? O hellige Maria!

Stig.

Jeg undsagt har Kong Erik, ham udfordret
Paa Liv og Død; jeg haaber, han modtog
Udfordringen.

Ingeborg.

Og hvis han ikke giør det?

Stig.

Saa maa han twinges til det.

Ingeborg.

Andersøn!
Ha hvilken Fremtid tilbereder Du!

Stig.

Min Handling en nødvendig Følge blev
Af Eriks.

Ingeborg.

O, I altfor stolte Mænd!
Som alting offre for en indbildt Ære.

Stig.

Den er ei indbildt. Er din Uskyld indbildt?
Din Blu? En Mands Uskyldighed er Æren.
En Ridder kan saa lidt undvære den,
Som Fuglen Vingen og som Brystet Luften.
Tag Æren fra mig, og hvad er jeg da?
En Træl paa Hesten! — Det forstaaer Du ei;
Det skal Du ei forstaae; men Du skal troe
At jeg forstaaer det.

Ingeborg.

Ak jeg troer Dig gierne!
Men — see Dig ile til din Undergang —

Stig.

Du frygter for, at Erik dræber mig?

Ingeborg.

Han er en ridderlig, en tapper Helt.

Stig.

Ha vilde jeg vel ellers slaaes med ham?

Ingeborg.

Jeg altid før mig troede stærk og dristig, —
Her svigter mig min Dristighed!

Stig.

Fordi
Du har mig kiær, det takker jeg Dig for.
Men lad min Rolighed Dig atter styrke! —
Seer Du ei daglig i dit Fædreland
Den raske Bonde vandre langs en Afgrund
Paa Fieldet, til sin Hiord, sin Mark, sin Eng?
Kun eet forfeilet Skridt — og ned han styrted

I bundløs Kløft, for aldrig meer at see
Guds hellige Lys, den elskelige Sol;
Dog vandrer han saa rolig og saa tryg,
Som Kræmmeren i dette flade Land
Til næste Marked. — Saadan gaaer din Stig.
Frygt ei hans Afgrund! Smyk Dig med din Krands!
Kom atter som min Brud og vord min Viv!
Jeg først forlader Dig som Ægtemand.

(Ingeborg tager Krandsen og seer bedrøvet til Himlen.)

Stig.

Hvi stirrer Du saa stivt hen for Dig, Barn?

Ingeborg.

Jeg tænker paa en gammel Vise, Stig!
Som trøster mig.

Stig.

Hvorledes lyder den?

Ingeborg.

„Ung Ingerlil stod i fremmed Land,
Hun havde sin Fader forladt;
Nu hende forlod hendes Fæstemand,
Da blev det bælmørke Nat!
Men klart i Natten en Stierne stod,
Og lyste fra Skyens Brud;
I Døden den hende først forlod:
Det var hendes Haab til Gud!"

(Gaaer.)

Stig.

Det er vor Fryd i dette korte Liv:
En lislig Blomst, der knap har skudt sin Knup,
Før Ormen lægger strax sit Æg deri.
Hvor lykkelig vi Alle kunde være,
Hvis Erik havde handlet som en Mand!
Hvad hielper Klynk?

(En Svend kommer.)

Ha der er Sendebudet,
Med Svar tilbage fra Kong Erik Glipping.
(Svenden rækker Brevet og gaaer paa Marskens Vink.)

Stig
(bryder og læser det).

„Den Frækhed, at en Undersaat til Tvekamp
Sin Konge fordrer, sielden fandt sin Lige.
Undsagt mig har Du og dit Liv forbrudt;
Dog skienker Erik Dig af Naade Livet;
Og dermed er min Gield til Dig betalt.
Mit Riges Marsk kan ei min Fiende være.
Vil Du dit eget Vel, Stig Andersøn!
Saa tirr ei meer forvovent Kongens Vrede.
(Putter Brevet i Barmen.)
Ved Christi Blod og ved hans hellige Død,
Kong Erik eller jeg maa falde.

Grev Jakob (der træder hurtig ind og hører disse Ord).
Ret saa,
Min tappre Ven! det var et ærligt Løfte.
Jeg seer, vi har i Dig en trofast Medhielp,
Kan stole paa Dig, og det er fornødent;
Thi Sammensværgelsen er fuldt i Gang.
Imorgen Erik Glipping gaaer paa Jagt;
Imorgen Aften leder Ranild Johnsøn
Ham vild. — Der staaer et eensomt Huus i Skoven,
Ei langt fra Finderup, jeg troer et Værtshuus;
Værtinden er af sielden Skiønhed; hun
Har ogsaa lidt af hans Fornærmelser;
Hun skienker for ham. Han beruser sig
I Viin vel ei, men let i Qvindeblik;
Saa flyver han i Donen som en Kramsfugl.

Stig.
Velan, jeg møder ogsaa med min Flok.

Hans Død er mig af Vigtighed som Dig,
Og meer maaskee; thi jeg har meer at hævne.
Men sværg mig ogsaa nu ved Christi Blod,
At Hævnen Du vil overlade mig!
Thi jeg vil dræbe ham.

Jakob.

Jeg lover det!
Jeg skylder Dig den Fyldestgiørelse.
Farvel saalænge! — Du har Bryllup, seer jeg.
Jeg mødte Chordreng, Kiærterne blier tændt,
Nu skal der synges, Røgekarret dufter.
Det er ei Fest for mig. Fornøi Dig godt
I Aften, Stig! Imorgenaften først
Fornøies Jakob. Da skal ogsaa synges;
Som Munke komme vi formummede,
Berede ham til Død med Bøn og Sang.
Det er jo christeligt, det kan han fordre;
Thi selv min Fiende skylder jeg sin Ret.

(Gaaer.)

Stig (ene).

Ja! selv min Fiende skylder jeg sin Ret.
Og den skal Erik faae, den skal han faae.
Det glæder mig, at jeg endnu som Fiende
Kan komme ham til Hielp i Nødens Stund.
Naar disse Mordere hidsnige sig,
Som mørke Tordenskyer med lumske Lyn,
Da kommer jeg som Storm, — adsplitter dem,
Omringer ham med mine stærke Skarer
Og redder ham; men til en Kamp med mig.
Han er ei Niding, jeg har ofte seet
Høimodigheden i hans Kongeblik,
Og ei han nægte vil sin Redningsmand,
Hvad han din Brudgom nægted, Ingeborg!

(Ingeborg træder ind ad Døren som Brud med Slør og Krands, men bliver staaende i Baggrunden.)

Stig.

Der kommer hun! Ei som Valkyrie;
En venlig Engel ligner hun fra Himlen,
Der nedsteg for at glæde mig paa Jorden.
Blier denne Glæde lang mig? blier den kort?
Skee Herrens Villie! Flygtig eller lang —
Den længste Fryd er dog engang forbi,
Den korte sød, endskiøndt den kun var kort!

(Han gaaer hen og omfavner sin Brud.)

149705

Femte Handling.

Et afsides Sted i Skoven.

Marsk Stig med endeel Riddere.

Stig.

Her, mine Venner! maae I tøve lidt,
Og høre hvad jeg har at sige Jer,
Før vi os blande med de Andres Hob.
Det gielder blodig Straf paa Erik Glipping;
Han har, paa een og anden Maade, til
Forskiellig Tid, fornærmet Eder alle;
Det vil I hævne.

En Ridder.

Vi vil følge Dig.
Vi kiende Dig som en retfærdig Mand;
Hvad Du kan være Hovedmanden for,
Det kan vi være Hielpemidler til.

Stig.

Slig Tænkemaade just jeg ønsker her.
Jakob af Halland har en Bande hvervet
Af Riddersmænd, der alle hade Kongen,
Og de vil myrde ham. Jeg selv blev dragen
I dette Samfund, før jeg vidste det; —
Og skiøndt jeg Intet hader meer end Mord,

Jeg maatte holde gode Miner dog
Med Morderne, for ikke selv at myrdes.

Ridderen.

Du vil ei Eriks Drab?

Stig.

Jeg vil hans Drab,
Men ei hans Mord; og jeg vil ei engang
Bestemt hans Drab; hvis Døden kaarer mig,
Saa maa for mig Kong Erik gierne leve.

Ridderen.

Jeg ei forstaaer Dig.

Stig.

Erik Glipping har
Fraranet mig min Fæstemø, da hun
Fra Norge reiste, ladet hende bringe
Om Natten til et Fangetaarn i Skoven,
Og hende der besøgt, — og uden Vidner.
For Gud, for mig, for Sandhed staaer hun reen;
Men det veed Verden ei; — jeg staaer beskæmmet.

Ridderen.

Kun Eriks Død udsletter denne Skam!
Af slig Forsmædelse leed fleer end Du.

Stig.

Jeg hævner mig ei blot, jeg hævner Fleer!
Jeg veed det, og det styrker til Bedriften.

En anden Ridder.

En Tvekamp med ham er det blot, Du ønsker?

Stig.

Jeg har udfordret ham, men fik til Svar
Foragt og Trudsel kun; thi maa han tvinges.

Første Ridder.

Godt! vi skal tvinge ham.

Stig.

Men frelse ham
Fra Morderne. Jeg vil kun drage Sværd
Mod Erik, naar han kan forsvare sig.
Og falder jeg for ham i denne Kamp,
Hvad let kan skee; thi han er ti Aar yngre
Og, som en øvet Ridder i Turnering,
I Fægtekunst mig muligt overlegen; —
Saa maae I, som et ærligt, sikkert Leide,
Ledsage Kongen hiem.

Alle Ridderne.

Det love vi!

Stig.

Men ogsaa maae I love helligt mig,
Ei lumskt at overfalde Morderne.
Frivilligt eller tvungen — ligemeget!
Jeg indgik Forbund med dem, gav mit Ord;
Min Ære kræver og min Ærlighed,
Ei at forraade dem. Lad dem bortflye!
Lad Erik siden handle som han vil,
Og lad dem hytte sig saagodt de kan!
Han reddes skal af Fælden, der blev opstilt;
Men de skal ikke lokkes selv i Fælden.

Alle.

Det love vi!

Stig.

Nu Haand paa Værket lagt!
Til Hest igien og ind ad Skoven til.

(Alle gaae.)

Et andet Sted i Skoven.

Grev Jakob med Følge.

Jakob.

I mindre Flokke maae vi samles først
Ved Finderup, for Opsigt ei at vække.

En Svend (kommer).

Herr Greve! Vi har mødt en selsom Fant!
En Fremmed — Tydsker udentvivl — en Ridder
Af Klædedragt; han spørger ivrigt efter
Marsk Stig.

Jakob.

Er han af vore Folk? Veed han
Vort Løsen?

Svenden.

Nei.

Jakob.

Og spørger ivrigt efter
Marsk Stig?

Svenden.

Ja, Herre!

Jakob.

Skynd Dig, bring ham hid!

Reinmar von Zweter bringes hid.

Jakob.

Hvad vil I os?

Reinmar.

Er I Marsk Stig?

Jakob.

I kiender
Mig ikke?

Reinmar.

Nei.

Jakob.

Først siig mig, hvem er I!

Reinmar.

Reinmar von Zweter, Kongens Reisefælle.

Jakob.

Ha! I er Erik Glippings splinterny,
Formodenlig trofaste Ven?

Reinmar.

Det er jeg.

Jakob.

Og søger Marsken her? Stig Andersøn?

Reinmar.

Man sagde mig, at han drog denne Vei,
Da ved hans Borg jeg lod mig melde hos ham.

Jakob.

Velan, hvad vil I mig? Jeg er Marsk Stig.

Reinmar.

Herr Marsk! Jeg mærker nok paa alle Ting,
At Noget er i Giære mod Kong Erik.
Han har forløbet sig, fornærmet Jer
Med en letsindig Overilelse,
Men ei beskæmmet Jer — saasandt Gud lever!
Jeg kiender ham, han er ei fri for Feil,
Men lumsk Forstillelse var aldrig hans. —
Tilgiv! — I har en ærlig Ven i ham
Da, mens han lever, han har een i Jer,
Og Danmark har to Støtter i Jer begge.

Jakob.

Hans Blod kan kun forsone mig.

Reinmar.

Hvis Blod
Forsone skal, og hvis I troer en Tvekamp
Bevidne maa Jer Vivs Uskyldighed
Og Kongens, — Vel! jeg æsker Jer til Tvekamp!

Erik er Konge, Kongen kan ei kæmpe
Mod Undersaatten; men det saae man tidt,
At Trediemand paatog sig Andens Kamp.
Jeg vidner om, at Eders Viv forlod
Kong Erik uden Skam, — som hendes Ridder.
Saa lad os kæmpe strax i Herrens Navn!
Lad Himlen selv afgiøre denne Trætte!
Een af os falde, ligemeget hvilken;
Men Danmark mister derfor ei sin Konge.

Jakob.

I er en ærlig Karl! Vel, lad os kæmpe!

(De fægte med hinanden, Reinmar saares dødeligt og falder.)

Jakob.

I tabte! — Det er klart, at Retten er
Paa vores Side.

Arved Bengtsøn
(til Reinmar).

Taabelige Vovhals!
Viid, at den Ridder, som Du kæmped med,
Var —

Jakob.

Hold din Mund og lad ham døe i Ro!

(Reinmar døer.)

Jakob.

Det var en ærlig Karl! — En Fiante sagtens,
Men har dog ei fortient, Du spotter ham.
Lad ham i Graven tage med den Trøst,
At han har stundet til det rette Maal.
Hvad blev der vel af Verdens bedste Helte,
Hvis ei de døde født i denne Tro? —
Begraver ham! Og saa til Finderup!

(Reinmar bæres bort, Alle ile afsted.)

I Skoven ikke langt fra Finderup.

Et lidet Værtshuus i Baggrunden; til den ene Side et Bord og Bænk, under et stort Træ. Et Hiul staaer opstillet ved Huusdøren.

Kongen. Ranild Johnson.

Ranild.

Vi har forvildet os. Jeg skammer mig,
At jeg, som burde kiende Skoven dog —

Kongen (leer).

Som Overjægermester!

Ranild.

Ikke bedre —

Kongen.

Forstaaer dit Embed? — Skam Dig ikke derfor,
Du finder mange dine Lige, Ranild!

Ranild.

Den danske Skov er altfor vild og stor.

Kongen
(altid munter).

Den danske Skov blier mindre nok engang.
Naar de tilbede først det Nyttige, —
Og der er ingen Afgud, som jo Verden
Tid efter anden dyrker, — tro Du mig,
Da flygter Egen for det lille Straa.

Ranild.

Jeg ei begriber —

Kongen.

Hvordan Du løb Surr
Af Veien? Det skal jeg fortælle Dig:
Du saae ved Nadveren for dybt i Kruset.
Mig smagte selv ret godt den gamle Viin;
Og skiøndt jeg skiælner Hoire grant fra Venstre, —

(Det giør Du ei engang naar Du er ædru)
Er jeg dog munter; og det vil jeg være
Herefter. Jeg er kied af Følsomheden,
Den leder dog til ingenting.

Ranild
(som om han opdagede det nu).
Der staaer
Et Skovhuus! — Under Træet Bord og Bænk.

Kongen.
Saa er vi komne, som det lader, dog
Til Mennesker igien. — Jeg lider godt
Et saadant Eventyr, en slig Forbilden
Fra Sværmen, Hoffet, Glandsen, Smigren, fra
Bekymringen, fra det Sædvanlige;
Fra Tyendet, som altid varter op —
Fra Hesten — selv fra Hunden. — Ranild Johnsøn
Har jeg dog end; — hvad mangler der mig da?

Ranild.
I smigrer for mig paa en egen Maade.

Kongen.
Jeg er dog bleven træt af denne Løben
Omkring i Krattet; af at støde mig
Hvert Dieblik paa disse nøgne Rødder,
Af denne Strid med Grønsvær og med Buske.
Jeg vil et Dieblik hensætte mig
Paa Bænken der. Den har vel intet Rygstød,
Men Træet selv er prægtig Stoleryg.
(Han sætter sig.)
Bank hist paa Døren, faa Besked om Veien!

Ranild
(ængstlig, afsides i Forgrunden).
Jeg ei forstaaer mig paa mig selv! Det har
Jeg aldrig giort; jeg veed ei hvad jeg vil.
Nu da jeg skal forraade ham, nu svulmer
Mig Hiertet, som det sprang itu i Barmen.

Jakob af Halland tvang mig til min Brøde!
Og staaer jeg Sammensværgelsen ei bi,
Saa koster det mit eget Liv.

(Seer paa Kongen)
Han sover! —
Letsindige! Ja ja, letsindig er han.
Nu kunde let man dræbe ham; — men Gud
Bevare mig!

(Han gaaer hen i Tanker og støtter sig, for at hvile, til det store Hiul, der staaer opstillet ved Døren.)

(Hiulmanden kommer ud af Værtshuset.)

Hiulmanden.

Aa med Tilladelse, min gode Herre!
Jeg skulde ha'e det Hiul, som der I læner
Jer Ryggen til.

Ranild,
(uden at røre sig af Stedet).

Hvad er det for et Hiul?
Hvo kiører med saa store Vogne her?

Hiulmanden.

Den Stakkel, der skal kiøres bort paa det, —
Han kommer ikke langt.

Ranild.

Hvem er I?

Hiulmanden.

Hiulmand!
Jeg triller, med min Dreng, kun dette Hiul
Til Vangeledet; — og der kommer Manden,
Som har bestilt det, for at hente det.

Ranild.

Hvem mener I ved Manden?

Hiulmanden.

Mestermanden!
Som steile skal paa det den arme Synder.

Ranild
(springer fra Hjulet, som om det brændte ham).
Afskyeligt!

Hiulmanden (leer).
Det giør mig ondt, min Herre!
At I har viet Hiulet ind. Men det
Er ganske nyt, — det siger ingenting.
Farvel og bliv ei vred! Det var ei min Skyld!
(Triller Hiulet bort.)

Ranild
(søger at fatte sig).
Ha hvilken Feighed! Hvilket Drømmeri!
Paa Steilen bringer mig min Handling ei,
Naar den er kiæk og stunder til sit Maal.
Det er kun Feigheden, som jeg maa frygte.

Kongen
(vaagner og springer op).
En hæslig Drøm!

Ranild.
Har Eders Naade drømt?

Kongen
(stirrer hen for sig).
Der er ei noget Elskovseventyr,
Af alle dem som man bebreider mig,
(Skiøndt mange vistnok dadleværdige)
Undtagen Eet — som egenlig mig græmmer,
Som tynger mig Samvittigheden!

Ranild
(med paatagen Munterhed).
Eet? —
Ak Gud! Gid Ranild Johnsøn slap saa let!

Kongen (grublende).
Det var en deilig Mø, som jeg bedrog.

Ranild.
Bedrog?

Kongen.

Til Kiærlighed.

Ranild.

Den følte hun
Frivillig for Jer vist.

Kongen.

Hun blev ved mig
Ulykkelig. — Uskyldighedens Tab
Den Arme bragte til Fortvivlelse.
Og aldrig vandrer jeg en Aa forbi,
Hvor Pilens Grene ned i Vandet hænge,
Før jeg maa tænke paa den stakkels Gundvar,
Der drukned sig en deilig Maanskinsnat
I Gudenaa.

Ranild.

Det skulde hun ladt være!
Det var en daarlig Overilelse;
Hun selv var i sin slette Skiæbne Skyld.
I havde sørget nok for hendes Fremtid.

Kongen.

Der gives, Ranild! et Slags Sværmeri,
Fiint, yndigt som Auriklens Blomsterstøv, —
Som Du ei kiender; — jeg har næsten glemt det.
Men Gundvar viser stundum mig i Drømme
Sit Dødninganſigt, som jeg hende saae,
Da draget op af Bølgen hendes Liig
Paa Græsset laa, strakt i Violerne.

Agnete (kommer ud af Huset med en Kande Viin og to Bægere, som hun sætter paa Bordet).

Ranild.

Der kommer vor Værtinde! byder os
En Lædskedrik. Hun har vel hørt, vi kom,
Og bringer os, hvad vi behøve, før vi
Forlange det. — Det er en deilig Qvinde.

Kongen.

Det lader til det. — Drik og skynd Dig flux
Paa Bakken op, og blæs af alle Kræfter,
At Følget høre kan dit Giallerhorn.

Ranild.

I vil dog ei, jeg blæse skal som Heimdal?

Kongen.

Blæs! Saa giør Du dog Nytte med din Blæst.
Jeg længes efter Eventyrets Ende.

Ranild.

Ulykkelige Konge! det faaer Ende
Før selv Du aner det; af altfor tidligt!
(Gaaer.)

Kongen
(til Agnete, som nærmer sig).

God Aften, smukke Barn! Er Du Værtinden
I dette Skovhuus?

Agnete (neier).

Eders Naade, ja!

Kongen.

Du kiender mig?

Agnete.

Hvo kiender ikke Kongen?

Kongen.

Saa lad mig ogsaa kiende Dig! Kom mig
Lidt nærmere! Mit Syn er noget kort.
Min Kammermester siger, Du er deilig.
Saa velskabt Qvinde paa saa eensomt Sted?
Det aldrig gaaer naturligt til. Du er
En Ellepige vist, — men af de gode;
Du er ei huul, naar Du mig vender Ryggen.

Agnete
(rækker ham et Bæger).

Jeg bringer Eder her et Bæger Viin;
I trænger til at lædskes efter Jagten.

Kongen.

Ak! Livet, Barn, er en forgieves Jagt. —
At lædskes? — Ja! Men Vinen drak jeg nys;
Hvis Du vil lædske mig, giv mig et Kys!
Vend Dig ei bort? Hvi skiuler Du dit Ansigt?

Agnete.

Hvad Kongen ønsker, bør hans Undersaat
Ei nægte ham — i Tugt og Ærbarhed.

Kongen (smilende).

Forstaaer sig!
(Vil kysse hende, men da han kommer hende nær og seer ret paa hende, viger han tilbage og siger forfærdet.)
Christ Maria!

Agnete (leer).

Seer jeg da
Saa hæslig ud, at I blier bange for mig?

Kongen.

Nei! Du er deilig; — altfor deilig — ligner
En anden Skiønhed, — som ei meer er skiøn!

Agnete.

I mener Gundvar vist, min stakkels Søster?

Kongen.

Du? Alle gode Helgne — hendes Søster!

Agnete (munter).

Bryd Eder ei om det! I troer maaskee,
Jeg hader Jer, fordi I lokked Gundvar?
Nei, Eders Naade! jeg har meer Forstand.
Den gode Gundvar var en stakkels Tosse!
Det skulde været mig, — jeg havde vist
Ei druknet mig for det. — Smag nu min Viin!

Kongen.

Du smiler til mig, men Du smiler fælt.

Agnete.

I er en Skielm, Herr Konge! Bliv ei vred!
Jeg er en Landsbypige, jeg forstaaer

Mig ei paa Hoffets Hovisthed; — dog høre
Vi her i Eensomheden Eet og Andet;
Og jeg har Meget hørt, fra den Tid af
I daared Gundvar. Ganske nylig har
I atter været so paa Spil, Kong Erik!
Hos Marskens Hustru.

Kongen.

Jeg forsikkrer Dig,
Hun er uskyldig.

Agnete (leer).

Som min Søster Gundvar;
Ei sandt? Drik nu!

Kongen.

Jeg drikker ei din Viin.
Du stirrer paa mig som et Spøgelse.
Est Du ei Gundvar selv, der kommer for
At varsle mig?

Agnete.

O hvilken Overtro!
I vrager Vinen?

(Seer ud af Scenen)

Der er Ranild Johnsøn
Tilbage; han har hidblæst sine Venner.
Hans Kinder, synes mig, er lagt paa Blegen,
Fra sidst han var her. — I vil ikke smage
Min Viin?

Kongen.

Din Gift!

Agnete.

Saa faaer I neppe Viin
At smage meer. God Nat, Kong Erik Glipping!
Nu falder Vingen snart af Sommerfuglen;
Nu er den smukke lyse Dag forbi;
Den var kun kort, skiøndt en Skiærsommerdag;
Ufrugtbar, skiøndt den ikke mangled Sol;

Men Regnen mangled af et trofast Hierte,
Og uden den kan ingen Blomster trives!
Dog — til en Gravkrands findes vel en Blomst!

(Hun gaaer ind i Huset.)

Kanild
(kommer fortvivlet).

Min Konge — red Jer, mens det end er Tid!

(Vrider sine Hænder)

Ak, hellige Jomfru! Det er alt forsilde.
Omringt er Huset — Eders Hest opdaget.
Maaskee kan I dog smutte bort endnu —
Og skiule Jer — hist i den Høstak der!

Kongen.

Elendige! hvor vover Du at giøre
Din Konge slige Forslag? Smutte bort!

Kanild.

Fra Døden!

Kongen.

Lad den komme! Den skal finde
Mig som i Livet.

Kanild (græder).

Jeg Ulykkelige!
Man har forført — bedraget — tvunget mig.

(Kaster sig fortvivlet paa Knæ)

Tilgiv mig! — I som var god imod mig!
O Gud det knuser mig.

Kongen.

Du har forraadt mig?

Kanild.

Man har betient sig af min Svaghed, Herre!
Min flygtige Vrede! — Hiertet er ei ondt
I mig, det jeg forsikrer Jer. — O fly!
Jeg selv skal hielpe Jer.

Kongen.

Du falske Riding!
Til Skiændsel, som Du hielper til mit Mord.

Ranild.

See mine Taarer!

Kongen.

Ja, Du græder godt!
Hvis Uskyld saae din Graad, da vilde den
Herefter altid staae med tørre Øine. —
Nævn mine Mordere!

Ranild.

O der er Mange.
Jakob af Halland fører dem.

Kongen.

Det tænkte
Jeg nok.

Ranild.

Marsk Stig!

Kongen.

Der lyver Du igien.

Ranild.

O gid jeg løi! — Som Munke komme de;
Og der er ogsaa Munke mellem dem.
De synge Requiem; Jert Requiem.
De vandre hid, som til Begravelse.
Liigkiste føre de i Toget med;
Ak — Eders Kiste, Herre!

(Man hører Sang udenfor.)

Kongen.

Vel betænkt!
For Noget Noget! tænke de; det er
Det Mindste man kan give Den, man røver
Sit Liv og Rige.

Ranild.

Mig befalte de

At forberede Jer paa dette Tog,
Som en sædvanlig Jordefærd, fra Klostret
Til Kirkegaarden.

Kongen.

Godt!

Ranild.

O skiul Jer, Herre!

Kongen
(drager sit Sværd).

Viig fra mig, Satan! Eller dette Sværd
Skal jage Dig til Helved.

Ranild.

O mit Hierte!
Jeg holder det ei ud; — jeg laa paa Hiulet,
Jeg forudseer min græsselige Skiæbne.
Jeg flyer som Kain, men jeg undflyer ei
Den fæle Steile, skiøndt den staaer saa stille.
(Flyer.)

(De Sammensvorne komme langsomt i Sørgeoptog, med sorte Munkekapper over Harnisterne og Hætter over Hielmene. De synge Requiem og omringe Kongen i en Halvkreds.)

Kongen
(med det dragne Sværd i Haand).

Her stander altsaa Liget, — som endnu
Kan tale; — her staaer Spøgelset, som alt
Før Døden med sit Blik forfærder Jer.
Thi hvis ei Munkehætten skiulte feigt
Hvert Ansigt, læste jeg den blege Skræk
I mangen en ei reent forhærdet Synders,
Der lod sig lokke til Misgierningen
Af Ham derhenne, med den lille Siæl.
(Peger paa Grev Jakob.)

(Grev Jakob kaster Munkekappen og drager sit Sværd; de Andre giøre ligesaa.)

Kongen.

Min egen Jordefærd oplever jeg;
Og holder ved min Henfart Talen selv.
Dog ingen Sørgetale! Nei ved Himlen!
Men Sorg vil som et kulsort Tæppe bredes,
Naar jeg er død, ei over denne Kiste;
Men over Danmark; Angst og Anger snart
Vil væve Teppet; Skam vil dyppe det
I Nattens Farver og mit Folk vil græde,
Naar man opdager dette Kongemord.
Saa støder til! Her staaer jeg! — Dvæler I?
O saa blev ikke Troskabsfunken slukt
I hvert et Bryst, som dækkes haardt af Staal,
Saa har jeg Venner iblandt Fienderne.
Saa vender Eders Glavind kiækt mod Ham,
Den Niding, som forførte Jer. — Jeg selv
Vil giøre første Skridt.
(Han hugger ind paa Jakob af Halland.)

Jakob.

Til Graven, Erik!
(Han raaber til de Andre, medens han fægter med Kongen.)
Nu mindes Eders Eed, og lader Jer
Som svage Børn ei daares af hans Ord!
(Kongen omringes og stødes ned.)

Marsk Stig styrter ind med sin Skare.

Stig.

Til Hielp! Til Hielp! Beskytter, redder Kongen!
(De Sammensvorne flye, Kong Erik bringes frem paa Skuepladsen.)

Stig
(griber Kongens Haand).

O han er myrdet og jeg kom for silde.
(Kongen lægges ned.)
Unyttig var min List, og min Bedrift
Vil staae i Krøniken som Brændemærke.

Hvad hielper her Undskyldning? Man vil troe,
Jeg lyver! — Men min Stolthed er ei dræbt;
Den ei nedlader sig til Selvforsvar.
Jeg skylder Ingen Regnskab uden Dig;
Lad dem miskiende mig, fordømme mig;
Jeg iler fra et opbragt Fædreland
Til Norges Field, og er igien mig selv.

(Betragter Kongen.)

Her gik der meget Godt tilgrunde for
Et altfor sandseligt, blødt Sværmeri.
Hvad havde Erik været for os Mænd,
Hvis Qvindeskiønhed ei ham havde daaret!
En ægte Ridder, et oprigtig Hierte,
Et klogtigt Hoved — og en Folkeven!

(Knæler og griber Eriks Haand.)

Far hen i Fred! — O Erik! havde Du
Dog levet blot endnu et Øieblik,
At høre Sandheden. Alverden maatte
Da gierne troe om Stig, han var en Morder,
Naar Du ei troede det!

Erik

(aabner Øiet, smiler til ham, trykker hans Haand og siger venligt)

Jeg troer det ei!

(Døer.)

AUG 15 1944

